

1964

Štev. 8.

Avgust

Leto XIII.

Registered at the
G.P.O., Sydney, for
transmission by post
as a periodical.

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.
6 Wentworth St.,
Point Piper.
Tel.: FM 1525

★

Naročnina £ 1-0-0
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, Sydney.

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
Sydney. Tel. 75-7094.

P. VALERIJAN PRIPOROČA MOLITVENIKE:

KRISTUS KRALJUJ (I. Vrečar) cena po različnosti opreme: šil. 15, 17, 20, 23, 35, 40.

MAŠNA KNJIGA (z nedeljskimi mašami), cena po različnosti opreme šil. 20, 25, 40.

VEČNA MOLITEV (različne ure pred Najsvetejšim) cena šil. 30.

RIMSKI MISAL (vsakdanje maše) cena šil. 40, 50, 85.

MALI MISAL (nedeljske maše) cena šil. 20, 25, 30.

VEČNO ŽIVLJENJE (Pečjak) cena po različnosti opreme od 20 do 30 šil.

SLAVA GOSPODU (Velike črke) cena šil. 15.

ZDRAVA MARIJA MILOSTI POLNA (Žakelj)
rdeča obreza 50 šil, zlata 60.

P. Valerijan Jenko, 66 Gordon St., Paddington

N A D A L J E P R I P O R O Č A M O :

LJUDJE POD BIČEM, spisal Karel Mauser, najnovejša njegova knjiga. — £ 1-10-0.

MOJ SVET IN MOJ ČAS, izbrana dela dr. Ivana Preglja — £ 1-0-0
(2 šil. poština).

A.M. SLOMŠEK, služabnik božji. Spisal dr. Fr. Kovačič. Knjiga je na novo izšla v Argentini za stoletnico Slomškove smrti. Zelo lepa zgodovinska knjiga stane £ 1-0-0.

KNJIGE DOBITE PRI "MISLIH"

VEČNOST IN ČAS — £ 1-0-0.

Izbrani spisi umrlega dr. Odarja. Poučni in razmišljajoči članki.

S O C I O L O G I J A — 3 zvezki po £ 1-0-0.

Odlično delo dr. Ahčina imamo spet v zalogi. Poprejšnja zaloga, dosti velika, je pošla. Znamenje, da se rojaki zanimate.

SOCIALNA EKONOMIJA, zadnje sijajno delo dr. Ahčina. £ 1-10-0.

Tudi to knjigo prve zaloge smo vso razprodali, pa smo jo morali na željo novih naročnikov spet nabaviti.

DOMAČI ZDRAVNIK, Knapjova zdravilna metoda £ 0-15-0.

TRI ZAOBLJUBE, krasna povest Janeza Jalna — £ 0-10-0.

IZPODKOPANA CESTA od istega pisatelja kot zgoraj — £ 0-10-0.

GORJANČEV PAVLEK, čaroben izlet iz Argentine v Slovenijo — £ 1-0-0.

IGNACIJ KNOBLEHAR, zgodbe velikega našega rojaka-misionarja pred stoletjem v Afriki. — £ 1-0-0.

PO SVETLI POTI, spisal dr. Franc Jaklič za fante in dekleta. £ 1-0-0.

SLOVENSKA UMETNOST V ZAMEJSTVU, z mnogimi slikami — £ 1-0-0.

VELIKA RIDA — povest Karla Mauserja — 10 šil.

PREKLETA KRI — povest Karla Mauserja — 10 šil.

O G R A D — povest Janeza Jalna — 10 šil.

MATI IN UČITELJICA — predzadnja okrožnica Janez XXIII. — 6 šil.

MOJCA BERE — za učenje otrok v slovenskem braju — 6 šil.

KUZAMURNIK in STRIC JAKA — slikanici z zelo šaljivo vsebino. Vsaka 6 šil.

LETTO XIII.

AVGUST, 1964

ŠTEV. 8

STRIČEVA PRAVLJICA TREM NEČAKOM

Ob ponovni akciji za Slovenski dom v Sydneju zasluži ponatis. Prioveduje jo Zorko Simčič v MEDDOBJU VIII, 1-2. Ponatis tu je v zgoščeni obliki. — Ur.

IMAM TRI NEČAKE in so trije sončni žarki. Strašno radi poslušajo zgodbe. Pa sem jim sklenil oni dan povedati poučno zgodbo.

V naši dolinici se vse poletje pasejo kravice. Dan in noč se svobodno potepajo, vse tja do pozne jeseni. Takrat pa se pripodijo gonjači na konjih, pretaknejo vse kotanje in rebri in seženejo kravice dol v ravnicu. Tu krog nas so namreč stene gora tako visoke, da pozimi sonce sploh ne pokuka v dolinico. Grmi in mlada drevesca prav zginejo pod snežno odejo, da bi živali brez hrane in sredi mraza poginile. Seveda kravice ne razumejo, zakaj tak nenaden konec svobodi, skrivajo se za gostimi vejami ali kakor ukovane stoje za kakim grmom. Ne vedo, da bo spomladi od njih ostala samo še kakor iz papirjevine postavljenna mrtva figura, velika figura na poljanah teh goratih jaslic, če bodo uše gonjačem.

Zgodilo se je, da je nekoč tik pred zimo ostala tukaj v dolinici kar cela majhna čredica kravic. Pričelo je senžiti in mraz je pritisnil. Dolina je bila ena sama ledenica. Pa kravice so se lepo stisnile skupaj, čutile so namreč, da se morajo držati vkup, greti druga drugo, ker bo sicer po njih. Podnevi so se še stegovale po najbližjih vejah, ponoči pa so se še bolj stisnile druga k drugi, pa se bodrile

med seboj: vztrajati je treba! In so — čeprav v skrbah — živele naprej.

Med njimi v tej lepi skupnosti je živel teliček. Mlad, lep, poskočen, poln energij, a vendar — teliček! "Jaz nočem ginevati tukaj vedno vistem krogu", si je dejal. "Hočem biti sam svoj gospod, pasti se tam, kjer se meni hoče. Hočem biti samopašnik!"

Kravice so mu branile — bob ob steno! Neko jutro je teliček zagazil v polni sneg. Sprva je bil vesel. Pogledal je v daljavo in zagledal krasno zelenje. Toda, kakor da se mu paša umika. Ko se je klecajoč priboril do tolmuna, je videl, da so zelene veje v resnici visoko in da ne bo mogel do njih. Že ga je objemal obup, a pred seboj je zagledal novo zelenje. Niti vratu mu ne bo treba stegniti, pa bo vse njegovo in nikogar drugega . . . Toda mraz je pritiskal in potem je padla noč. Za hip bom počival, si je dejal, in zazdela se mu je celo, da je kri v njem toplejša, bilo mu je prijetno. Veverička, ki ga je gledala iz svojega toplega gnezda, mu je začela vpiti: "Nikar, teliček! Nikar se ne ustavi. Daj, obrni se in pojdi nazaj! Naprej ne moreš, če se pa ustaviš, bo po tebi . . ."

Toda teliček ni mogel več. Začelo se mu je prijetno dremati, dremati . . .

Ko so gonjači prišli, so našli med štirimi visokimi drevesi vso shujšano, vendar živo čredico kravic. Tam doli pa, ob tolmunu, kjer voda pada v prve brzice, je stal naslonjen na grm — kakor ukopan — mrtvi teliček. Je rekel gonjač, ki ga je na lastne oči videl: "Petleten fantek bi z enim samim prstom podrl ubogo posušeno figurico na tla."

Izpod

Triglava

V CERKLJAH OB KRKI je bil za župnika g. Jože Erman, zelo delaven, goreč in vsestransko sposoben. Na dan Vnebohoda letos v maju je imel dve božji službi v farni cerkvi, popoldne mašo v podružnici, zvečer se je pa peljal z monopodem k šmarnicam pri drugi podružnici. Trčila sta pa skupaj z nekim tovornim avtom tako nesrečno, da je župnik obležal mrtev na cesti. Imel je komaj 40 let — velika izguba za faro in nadškofijo.

SLOVENSKA GIMNAZIJA V CELOVCU je za zaključek šolskega leta priredila v veliki zbornici Delavskega doma v Celovcu veliko in silno pestro akademijo. Na programu so bile pevske točke, recitacije, telovadba, razni narodni plesi (zlasti belokranjski v narodnih nošah) itd. Udeleženci so prihiteli z vseh strani slovenske Koroške in napolnili dvorano do zadnjega kotička. Sicer je bila ta velika akademija samo ena med številnimi slovenskimi prireditvami v Korotanu v pretekli sezoni, vendar so se prav od te vračali udeleženci s posebno zadovoljnostjo. Vsem je sijalo veselje iz oči in v njihovih srcih se je bralo: Ponosni smo na našo mladino!

NA SVETI GORI pri Gorici so imeli dne 28. junija mašniško posvečenje bogoslovcev goriške administrature. Posvečenih je bilo sedem novomašnikov. Posvetil jih je ljubljanski nadškof dr. Pogačnik, asistiral mu je administrator dr. Jenko. Bila je veličastna slovesnost. Ljudstva se je nabralo na Gori v nepreglednih množicah, avtomobilov nešteto. Poleg tega je pa pripeljalo romarje na Goro še 30 avtobusov.

LJUBLJANSKA NADŠKOFIJA ime letos naslednje novomašnike, ki so imeli nove maše dne 5. julija: Janez Ambrožič iz Kranja, Franc Dular iz Prečne, Jakob Janša iz Zasipa, Franc Kotar iz Šentrupertu, Pavel Krnc tudi iz Šentrupertu, Anton Markelj iz Bohinjske Srednje vasi in Anton Slabe z Jesenic. Poprečna starost novomašnikov je 24 let, le eden je že preko 40.

NOTRANJSKI SNEŽNIK, visok 1796 m, je najvišja gora izven alpskih predelov v Sloveniji. Ima nanavadno bogato planinsko floro in razgled

z njegovega vrha seže daleč na vse strani. V zvezi s pospeševanjem turizma so razglasili Snežnik in njegovo širše področje za "naravno znamenitost", kar bi pomenilo nekako toliko kot kje drugje "narodni park". Planinska flora je pa prišla pod uradno zaščito.

IZ VELENJA, ki ima velik rudnik lignita, so začeli polagati cevi za napeljavo plilna v kraje: Ravne, Maribor, Ljubljana, Celje, Kranj in Jeznice. Obenem grade v Velenju za izvedbo načrta primerne plinarne.

MARIBORSKA ŠKOFIJA je imela letos samo tri novomašnike in sicer: Franc Časl iz Radmirja, Peter Grobelnik iz Češnjic, Ivan Pajk s Planine pri Sevnici. Poleg teh, ki so svetni duhovniki, so bili posvečeni trije frančiškani, trije kapucini, dva salzijanca in dva kapucina.

ZA GORIŠKO ADMINISTRATURO so prejeli mašniško posvečenje na Sveti gori naslednji: Silvester Čuk iz Črnega vrha nad Idrijo, Anton Gleščič iz Oseka, Janko Krkoč iz Črnič, Jože Ličen iz Branika, Ivan Mozetič iz Bilj, Ludvik Rot iz Bovca in Jože Vidrih iz Goč.

DA JE DR. JOŽE ŠKERK, tržaški Slovenec, izvoljen za poslanca v deželnemu parlamentu Furlanija — Julijnska Benečija v Italiji, je znano. En sam demokratičen Slovenec med 60 poslanci. Že tako ima kaj težko stališče, pa je videti, da mu skušajo sploh popolnoma zamašiti usta. Italijani so sklenili, da morajo vsak predlog podpisati trije poslanci ali pa ne sme na dan. Težko bo dr. Škerk dobil med Lah dva, ki bosta voljna podpisati kak njegov predlog v prid slovenski manjšini.

BLEJSKO JEZERO ("bliz Triglava čolnič plava") je bilo že tako nagnito in usmrjeno, da že kar ni bilo več podobno Prešernovemu "kinču iz raja". Manjkalo mu je sveže vode. Sedaj so napoljali v jezero iz reke Radovne, ki so jo zajeli v Grabčah nad Gorjami, po cevih sveže vode za dva kobična metra na sekundo. Upajo, da bo s to načrto rešeno počasnega hiranja.

"DERATIZACIJA" je ena najnovejših "jugoslovenskih" besed in pomeni uničevanje podgan. Ker pač beseda za podgano ni ista po vseh republikah Jugoslavije, so segli po angleški besedi "rat" in skovali košček nove jugoslovanščine. V Ljubljani pa radi podomačijo tudi jugoslovanske besede in je nekdo pojasnil Slovencem, da je deratizacija — razpodganjenje.

Misli, August, 1964

Štemberger, East Keilor.

Dne 13. junija je bil slovenski krst tudi v Mt. Gambierju, S.A., kjer je zajokal David Jožef, sin Jožefa Mezinec in Olge r. Uršič. — V Adelaidi pa je dne 25. julija krščevala družina Antona Šverko in Marije r. Naranča v Brooklyn Parku, ki je dobila Ivana Marka, dne 26. julija pa družina Franca Gojaka in Dinke r. Ivančič v Clovelly Parku, kjer je zajokala Rosemary.

Vsem družinam naše čestitke k prirastku. Kregarjevi Mariki pa še posebne čestitke, da je dobila sestrico. Ob prvem pogledu nanjo je naša princeska izrekla žarečega obrazka tudi svojo prvo celo besedo: "Bebika! . . ."

Družba so slodeči nari. Dne 6. junija v

vensko službo božjo in sicer vsako drugo nedeljo v mesecu ob petih popoldne. Lepa prilika za našo tamkajšnjo številno narodno družino, obenem, pa tudi za rojake šentalbanske okolice, ki jih tudi ni malo. Vsi ste vladljivo vabljeni, da nas bo čim več in bomo čim lepše zapeli.

Prvo slovensko mašo smo imeli v St. Albansu v juliju. Udeležba je bila lepa, pel pa je melbournski pevski zbor. Kajne, da je bilo lepo?

* Žal mi je, da moram v tipkarijo tokrat vključiti kar pet smrtnih primerov med melbournskimi Slovenci: Dne 8. junija je v Box Hill Hospitalu podlegel poškodbam nesrečnega padca ko maj štirinajstmeseci Stefan Anthony LAZAR, sin-

V LOGU PRI VIPAVI so imeli v šmarničnem mesecu maju velik marijanski kongres. Udeležilo se ga je nad 5,000 romarjev. Videti je, da so na kongresu sklenili oživiti znane Marijine družbe, ki so se morale raziti pod vlado komunistov. Vse kaže, da bi zdaj spet smeles na dan. Dekan Slavko Podobnik je v svojem govoru zelo diplomatično povedal: Marijine družbe niso bile preklicane — zaspale so. Treba jih bo obuditi . . . Seveda, "preklicala" bi jih lahko samo Cerkev, "zaspati" so pa mogle in morale pod necerkveno silo. List DRUŽINA primaša tudi pesem o Logu, ki jo je zložil rajni Janez Krhne. V njej pravi:

Čaven sivi, stari Čaven
se ozira dol na Log.
On je priča, saj je zraven:
Log podaril nam je Bog.

Log — romarska cerkev

SLOMSKA NA OLTAR!

P. Odilo, namestni postulator

Kako se je začelo.

ZNANO JE, DA JE ZAČEL uradno delo za Slomškovo beatifikacijo pokojni mariborski škof dr. Karlin. Zanimivo je, kako se je stvar sprožila.

Duhovniki mariborske škofije so imeli lastno tretjeredniško skupščino. V življenje je je poklical župnik Jožef Čede iz Studenice pri Poljčanah. Tudi tega so imeli mnogi za svetnika. Za dan 12. decembra 1925 je župnik Čede sklical sestanek duhovniških tretjerednikov v mariborskem franciškanskem samostanu. Tedaj je bil Slomškov grob že pod oltarjem bazilike Matere Usmiljenja. Član III. reda je bil tudi škof Karlin in vsi kanoniki. Skupščine so se udeležili tudi številni frančiškani, med njimi voditelj svetnega III. reda p. Filip Perc.

Na tej skupščini je župnik Čede sprožil misel za Slomškovo beatifikacijo in nekako uradno prosil škofa, naj akcijo prične. Vsi navzočni so predlog navdušeno podprli. Župnik Čede je tudi sestavil molitev v ta namen, ki jo je škof takoj potrdil. Glasi se:

"Vsemogočni Bog, Oče luči, ki od tebe pride vsak dober dar in ki si nam v svojem služabniku škofu Antonu Martinu poslal tolikega učenika in pastirja, usliši naše pobožne molitve in poveličaj ga, da bo pred vesoljno sveto Cerkvijo prištet zvečianim. Po Kristusu Gospodu našem".

To molitev so dali takoj v tisk in jo razširili

po škofiji in drugod. V ljubljanski škofiji so jo obrnili tudi na beatifikacijo škofa Baraga. Škof Karlin je pa začel malu nato uradni postopek v svoji škofiji.

Župnik Jožef Čede je bil doma v Grižah pri Celju, umrl je pa v Studenicah 28. maja 1946 star 76 let. Že od najbolj zgodnjega mladosti je bil velik Slomškov častivec. Bil je učenec Slomškovih učencev: župnikov Matija Arzenška in Tomaža Rožanca. Pri teh dveh in iz Somškovih spisov si je g. Čede navzel Slomškovega duha. Bil je med zadnjimi v vrsti tistih, ki so slišali proslavljanje Slomška še iz ust živih Slomškovih sodobnikov. Kdor je slišal Čedeta govoriti o Slomšku in poslušal njegovo pesje Slomškovih pesmi, je lahko začutil miselnost časov, v katerih je živel in deloval škof Anton Martin. Župnik Čede gotovo moli pri Bogu v nebesih za dober uspeh naše akcije za Slomškovo beatifikacijo. Molimo z njim in podpirajmo lepo akcijo z darovi!

Od zadnje objave sem prejel spet naslednje de narne prispevke:

I.L. je daroval 70 funtov, Ivanka Perko 2 in Richard Bogatec 1 funt.

Prisrčna hvala in Bog obilno povrni! — Darove sprejemajo MISLI in podpisani

P. Odilo Hajnšek
19 A'Beckett St.
Kew, VIC.

JURIJ KOZJAK

Spisal J. Jurčič pred 100 leti.

(Nadaljevanje)

SEDMO POGLAVJE

Potihnil ti vihar ni v srcu boja;
le hujši se je zbudil črv nekdanji,
ak prav uči me v revah skušnja moja,
bolj grize, bolj po novi krvi vpije.

Fr. Prešeren

PRETEČE ZOPET MESEC DNI. Hrup zavoljo ciganskih roparjev potihne. Kmalu se je le še malokdo menil o tem, kajti časi so bili hudi, nemirni; vsak dan so se godile čudne reči. Plemenitniki, mogočni gospodje, so se bezali med seboj, drezali in tlačili so podložne kmete, najhuje pa so pritisnili Turki. Tako se je v splošnem vrvenju zgubil, rekel bi, posamezni človek.

Nekega dne se oglasi na gradu Kozjaku krošnjar, ki je prodajal vsakvrstno drobno robo od grada do grada, od hiše do hiše, pri tem pa prenašal novice kot vsi kramarji.

"No", je začel grajski hišni, stari Mari, in drugim ženskim služabnicam na Kozjaku", ali bomo kupčevali kaj, dekliči? V tovoru na hrbtnu nosim lepe nogavice, bele, pisane, na Laškem delane; imam lepe čepice, zavijače, s srebrnimi nitmi povezane; gladke šivanke in ostre iglice; tanko končevje, zdravila za trebuh, za zobe, za rane; potlej nosim tudi igrače otrokom. Hajdi, moji, dekliči, barantajmo, vse dam napol zastonj, le polovico mi boste plačale!"

"Igrače in vse lepe stvari bi vam bili pri nas pokupili", odgovori stara hišna Mara, ko krošnjar razklada svoje lepe reči strmečim dekličem po mizi, "pa morali bi bili priti pred kakimi tedni, zdaj smo žalostni, grozno žalostni, ne moremo kupovati kratkočasnih reči", in starka si briše s predprtom solze iz oči; "imeli smo gospodiča, lepega dečka, ko angela z neba, pa cigani so ga vzeli in duhovnega očeta so pobili, da gotovo umrjo, preden pridejo gospod z vojne."

"Tako morate pa žalostni biti", govori prodajavec, gredoč pa je pripovedoval kupčevavkam: toliko velja to, toliko to. "Ali tudi v žalosti je treba veselja, zato barantajmo, kupčujmo! Kako, ali bova midva kaj poiskala, stari?" vpraša starega Ož-

232

beta, ki je z vratarji in hlapci prišel zraven. "Jaz imam lepe nožiče, oglavnice za sokole — "

"Kar je rajni stari gospod umrl, ne lovimo več ptičev; sokolov nimamo, čemu nam bodo oglavnice?" odgovori Ožbe. "Kaj imate še?"

"Vse imam Kaj bi pa radi, moj stari?" vpraša krošnjar.

"Ali imate tudi sedla?" pravi Ožbe in namežkne hlapcu, ki je ogledoval drobninarsko blago.

"Ne, tega pa že nimam" odgovori prodajavec malo bolj tiho.

Družina izbira in izbira, kupuje in plačuje. Gredoč pa jim krošnjar razklada, kaj je tukaj pa tukaj novega videl ali slišal. Najznamenitejše, kar jim je povedal, je bilo pač to, da je vojska pred Celjem, v kateri je bil tudi grajski gospod Marko, pregnala sovražne čete Vitovčeve in da se vojska kmalu povrne nazaj. Ta novica je veliko veselje zbudila med grajskimi; ko so se domislili, da bo gospod našel vse prazno in ljubljenega sina ne bo, je vse utihnilo.

Krošnjar pobere svojo zbrav v visoki tovornik, prime za gorjačo, opaljeno in z železom okovano, ter se poslovi. "Stojte, nekaj bi bil pozabil, le za las je manjkalo". S temi besedami se obrne krošnjar že na vratih. "Kaj ko bi poklical kdo vašega gospoda, naročeno mi je nekaj, naj mu povem".

"Gospod ne pridejo dol, morate k njim ali pa meni povejte, da jim naznam", odgovori Ožbe.

"I no, povejte mu, ako če, naj pride; jaz sem se oprtal, krošnje ne odložim. Mož mi je pa vele da moram besede njemu samemu povedati."

Peter pride in škilavo pogleda krošnjarja. Maršikoga je skrbelo, kaj neki bo povedal tujec gospodu na skrivaj, ali že na Petrov pogled se odmaknejo vsi.

"Kaj hočete?" vpraša Peter krošnjarja osorno.

"Doli v dolu v hosti sem srečal človeka, rjava in hudogledega, da bi se ga kmalu ustrašil; gorjačo sem bil že stisnil. Ta mi je naročil, naj vam povem, da pride drevi dol pod skalo — morate že vedeti, kje je — pa da prinesite s seboj tisto, kar ste mu obljudibili. Ko bi se ne domislili, je rekel, naj vam imenujem — jaz sem že pozabil, koga".

To je Petra pretreslo in omečalo. Namesto prejšnje osornosti ga je bila sama vljudnost; kajti posnel je iz prodajavčevega govora, da nihče drugi ni, ki ga kliče, kakor sem cigan Samol, ki mu je bil bratovega sina prodal. Naglo poseže v žep in stisne možu dva zlata v roke, rote ga, naj ne sprengovori nikomur nič o tem.

"O, Bog varuj!" reče krošnjar, ko vidi rumenjake v roki. "Jaz znam jezik za zobmi držati, ne bojte se, gospod!" Rekši, kupec vesel odide.

Misli, August, 1964

* Aktivnost v Baragovem domu se je v zimskih mesecih omejila na igre ob toplem ognjišču (šah, domino, karte), na biljard in namizni tenis. Tudi knjige naše Baragove knjižnice so bolj v uporabi kot poleti. Orkester redno vadi in nove polke done po hiši, odbojka pa je kar zaspala. A odbojkarji so vseeno korajžni. Preteklo sredo zvečer (29. julija) so morali kot člani Viktorijske odbojkarske lige igrati z enim univerzitetnih moštov in prišli domov kot zmagovalci. Čestitamo!

Je pa kar pestra druščina v našem hostelu, ki

Nladirje so dne 18. junija prinesli vivienne Carol, hecero Virgilija Gomizelj in Dragice r. Sardoč, iz Springvale pa Tončka, sinka Antona Knap in Ljudmila r. Uhan. — 19. julij je viden tri krste: Kristina Angela je hčerka Ludvika Telban in Angele r. Ludvik, Burnley; Ana Marija je hčerka Antona Ludvika in Silve r. Marinčič, Mt. Waverley; Tanja Marija pa je prvorjenka Alojza Tomšiča in Štefanije r. Premrl, Thornbury. — Dne 26. julija je bil krst Ivana Petra, sinka Alojza Zadel in Narde r. Čoš, North Altona. Isti dan je obliila krstna voda Edija Emila, sinka Ivana Maljevac in Amalije r.

230

Misli, August, 1964

Strahoma je Peter videl, da cigan prisege že ni popolnoma držal, da je že tretjemu človeku nekoliko izdal. Kaj, ko bi se vse zvedelo? Ta misel mu ni dala miru. Koliko bi dal, ko bi hotel cigan umreti, da bi tako nihče ne vedel za njegovo hudo bijo. Na vse zadnje sklene, da pojde ponoči na omenjeni kraj, kajti bal se je, da bi sicer cigan ne prišel sam v grad, kjer bi ga precej spoznali, ali pa ne bi celo kar razglasil hudodelstvo.

Med Šumbregom in Kozjakom je kako uro dolga ravnina, gosto zarasla še dandanes. Ta čas, ko se je godila naša povest, so stala ondukaj visoka drevesa; zdaj pa je romalo že nekatero drevo iz te hoste v ogenj in iz ognja v zemljo, v kateri se je porodilo in izredilo; marsikaka deska iz te hoste gniye v zemlji ali pa se kadi pod visokim podstrelškom v kmečki hiši.

Bila je mrzla noč. Meseec je bil že blizu zahoda. Pod kosmato smreko čepi dolgin cigan Samo'. Zebe ga, kajti zobje mu klepečejo v ustih in roke pomalja v majhen ogenjček, tolik da bi ga lahko v prgišču odnesel. Ni si upal večjega zakuriti, bal se je, da bi ga kdo zapazil ali da bi svit kakega človeka privabil. Zraven cigana pa je tičal oster nož, vedni spremljevalec in edini ciganov priatelj. Okoli se je čul tuleči glas lačnega volka (po prej bolj domačega v naši domovini), plahi zajec si je upal izpod grma na pašo, sova je ukala vrh dupla. Kadar se je kaj ganilo, vselej je cigan pogledal okrog sebe.

"Ne bo ga", godrnja sam s seboj ter si gladi črni podbradek. "Gorje mu, ako mi ne pride. Menim, da mu je kramarski pricvrknjenec naročil, menda mu je bil vendar moj nož na mislih, ki sem mu ga nastavljal na goltanec. Maščeval sem te, moj sin; celo plačilo prejmem za to. Drugo muho sem ujel na limanice; tepec potlačeni, ki mi je fanta izročil, meni, da je pridobil graščino. Ha, meni jo je pridobil. Videl bom, ali ne dobobem denarja pri njem, kadar hočem, jaz, ki ga imam na vajetih." Tako in enako je govoril cigan sam s seboj in dokladal po malem suhe brsti na ogenj.

Zdajci se zasliši človeška stopinja po stezi, ki je držala mimo smreke. Samol potepta ogenj, izdere nož iz zemlje ter se vzgne ob smrekovem delbu.

Strahoma prileže druga podoba po stezi, prvi neenaka, majhna, grčava — namreč Peter, gospod s Kozjaka.

"Le bliže, gospod strahopetec z gradu", pravi cigan, čigar mačje oči so takoj spoznale, kdo je.

Peter z mesom in telesom se zgrne, ker cigan sprva ni videl. Cigan upiše iz še živih iskric ogenj.

"Si li prinesel obljudbljeni denar, skrček moj?" vpraša cigan gospoda Kozjaka.

"Moj priatelj z jutrnega, ali se boš pa izkalal, da si izpolnil pogodbo? Kam si del otroka? Ali je na varno spravljen za vse dni življenja, za večno?" vpraša Peter.

"Prodal sem ga na Turško, janičar bo in nikdar ga ne boš videl, samo ako greš na vojsko zoper Turke; tedaj ti utegne nevedoč tvojo zavoženo glavo razbiti, priatelj moj z gradu. S svojimi priatelji sem se sprl, svojega konjiča sem razjezdil, da je legal tik ceste za vekomaj, in potlej še vprašaj, ali sem zaslužil. Dal mi boš torej toliko, kolikor je pri tebi ali na tebi, ljubi moj sosed."

Peter mu da denar, cigan ga spravi.

"Veseliti te mora, ti človeče plemenite krvi ni grbave postave, da boš imel daleč notri na Turškem ljudi, ki ti bodo v rodu, celo vojaki janičarji, izrenjeni in poučeni v veri Mohamedovi. Lehko se boš hvalil in bahal: tebi enakega ni v deželi."

"Ne pozabi, grdin, kdo si ti in kdo sem jaz", pravi Peter ves nevoljen, da ga tak človek zasmehuje.

"Kdo si ti?" se smeje Samol. "Čakaj, povem ti. Ti si peresce na veji: jaz pihnem, pa odletiš; jaz zinem eno, pa te ni drugje kot pod vislicami. Ali razumeš? Dozorel si kakor jaz. Ali pa te jaz primem za vrat in ti obrnem oči, da ne boš vedel, ali so zadaj ali spredaj. Konč tega, daj mi vse, kar imaš tukaj, če ne rad, i no, boš pa nerad. Drugo pot se utegnem oglasiti sam v tvojem gradu, ko me bodo ljudje malo zgrešili."

Zdaj je Peter popolnoma razvidel, kaj je storil. Hotel se je odtegniti gospostvu svojega brata in bodoči oblasti njegovega sina, hotel je postati sam svoj gospod, nobene ovire se ni ustrašil in glej, prišel je še v hujšo, še bolj ponizevalno oblast, pod oblast sirovemu, divjemu ciganu.

Prostosti je iskal in zdaj ga izrodek, izvrženec imenuje hlapca. Zdaj je videl, da ga cigan lahko pesti po volji in da ga res misli pestiti on, ki sam ve njegovo skrivno hudo bijo. Odstopiti Petru seveda ni bilo lehko, hudodelstvo je že v nebo vpilo: "Prodal si ne samo telo svojega sinovca, temveč tudi dušo njegovo, kajti Turki mu bodo tudi vero izrvali iz srca."

V zadnjih ciganovih besedah mu je vse nantančno zvonilo. Naprej je torej hotel Peter. Vse zadrege mora odstraniti, tudi cigana. Pa kako bi mu prišel do živega dolginu, močnemu ko biku? Cigan bi devet takih pozobal, kakršen je bil Peter, suh ko goba in slaboten.

(Dalje pride)

KONCERT SLOVENSKIE PESMI

TAKO SE JE GLASILO VABILO na prireditev Slov. društva Sydney, pa sem šel z veliko skepso, ker so vzeli takšno besedo kot je "koncert", ker ta pomeni sama po sebi veliko, močno prireditev in lepo petje. Ves nemiren sem pričakoval začetka ki se je malo zavlekel. Pa se je odgrnil zastor: fantje v narodnih nošah: kar prelep pogled!

Začela je recitacija g. Koželj-a, s spremljevanjem klavirja, prelepe Jerebove pesmi "Pisemce". Takoj po prvih akordih sem zaslutil in občutil, da niso dali zaman v naslov "KONCERT" in da bodo ti fantje opravičili to besedo. Od te prve umetne pesmi, preko obeh duetov in preko vseh narodnih pesmi je bilo občutje resničnega petja in predanja pesmi. Občuteno, in to globoko občuteno, so zapeli pesem za pesmijo in nisem se mogel načuditi izpilenosti glasovnega materiala. Prekrasnim pianissimo do lepo izpetih fortissimo smo imeli priliko prisluhniti in se utopiti v naše prekrasne pesmi. Nobeni izmed njih ne bi mogel dati prednosti, ker vse so bile zapete, kakor morajo biti in kakor jih samo malokateri pevci obvladajo. Dikcija ni bila slaba, toda še vedno bo treba gojiti in piliti izgavarjavo in jo izbolj-

ševati na najvišjo stopnjo, ker zelo veliko pomeni, če se vsaka zapeta beseda tudi razume.

Samo oni, ki je sam kdaj poučeval petje, lahko presodi, koliko truda, prevladovanja, samozatajevanja, samozavesti in pred vsem ljubezni je treba, da se takšna skupina pevcev izvežba. Ja, brez velike ljubezni do same stvari to ne bi mogel opraviti in to vse ima v sebi g. Klakočer. Izvežbal jih je do velike višine in zato mu moramo vsi prav prisrčno biti hvaležni in mu na tem tudi od vsega srca čestitati.

Nekaj pripomb naj mi bo dovoljeno. — Recitacije pesmi naj ostanejo. Pridejal bi jim še pesnika, na vsak način pa skladatelja in naslov pesmi. S tem bi se zanimanje in popolnost še bolj poudarili. Spremljava klavirja je v tem primeru zelo posrečen zamislek in naj tudi v bodoče ostane, ali spremjava petja, vsaj mene, zelo moti, ker zabriše posamezne lepe pianissime in s tem škoduje izvajalcem. — V narodni pesmi "Dekle, povej, povej . . ." se je naselilo neko nesoglasje s harmonizacijo, ki ne odgovarja narodnemu občutku. Tretja vrstica ima namreč v narodu prav enako petje kot prva vrstica, ne pa izumetničeno (dis-) harmonizacijo. Kje na vasi bi lahko zapeli

takšno narodno pesem? Jaz sem prepričan, da prav nikjer, ker ni v ničemur opravičena. — Nadalje se mi vidi v pesmi "Jaz bi rad rudečih rož" neka sprememb, ki je nastala menda zato, da bi se lažje pelo, je pa, po mojem okusu, prvotna mnogo lepše izražena. To je v solu pri besedah "rožmarina tudi daj". Zapel je: d-d-d-c-b-a-g c, med te mko je bilo prvotno: d-d-d-h-as-g-g-c. K tej glasbeni posebnosti smo takrat pok. Prelovcu vsi čestitali. — Mislim, da smo vsi udeleženci zelo pogrešali spored koncerta, kar v današnjih časih hitrega razmnoževanja ne bi bila prevelika zahteva, a bi mnogo doprinesla k boljšemu razumevanju in kontaktu.

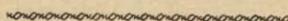
Ko je bil koncert končan, bi bilo, vsaj same, najbolje, da bi takoj odšel in užival še naknadno te prelepne zvoke, katere smo slišali. Toda narod zahteva tudi svoje: malo zabave mu je treba in tako se je pričela godba in ples. Godba nas je presenetila prav tako kot pevci. Pridno so morali vaditi, da so zaigrali tako dovršeno. Skoro same domače pesmi so se vrstile, ena lepša od druge, in so se s tem godci prav dobro postavili. Zadovoljili so staro in mlado, pa to že nekaj pomeni. S celo prireditvijo se je Slov. društvo kar lepo postavilo. Vsem sodelavcem prav toplo priporočam, naj pridno vadijo naprej, ker plačilo za trud jim ne izostane, občinstvo jim bo vedno hvaležno.

Vsem skupaj: pevkama, pevcem, godcem in prav posebno g. Klakočer-ju smo vsi, ki smo bili na tej prireditvi, ki je opravičila naslov "koncert", prav iz dna srca hvaležni. Le po tej poti naprej in zmaga bo na Vaši strani, naši

"Sydney'ski SLAVČKI"!

Milko Lajovic

BOLEČE UGOTOVITVE V LISTU "DRUŽINA"

(Z dne 1. junija 1964)

"Katoličani v sedanji Jugoslaviji nimajo niti za spoznanje večjega odstotka (glede rojstev), nego so ga imeli v predvojni Jugoslaviji; in vendar so se priključila v vmesnem času nova ozemlja: Slovensko Primorje, Istra, Reka, Zadar in nekaj otokov — vse sama čisto katoliška področja. Toliko so namreč južni nekatoliški kraji imeli boljši prirodni prirastek od severnih, katoliških.

Seveda se posledice kažejo tudi na narodnem polju. Če ne bi bilo omenjene priključitve Slovenskega Primorja, bi se nekdanja država morala nazivati: država Srbov, Hrvatov, Albancev in Slovencev. A tudi tako nas bo albanska manjšina kmalu prekosila, zlasti če upoštevamo, da so pri njih dve tretjini mladi ljudje, pri nas (v Sloveniji) pa le ena tretjina.

Misli, August, 1964

Karikatura, ki je nedavno izšla v nekem našem humorističnem listu, je zelo grenko resnična. Prva slika kaže prihod Slovencev-divjakov, toda **z otroki**, druga pa odhod — **z avtomobili, kjer v vsakem sedi par brez otrok.**

Brali smo zelo lepe misli v zvezi s člankom: Nekdo bi moral zakričati! Ampak nekdo bi moral tudi **poslušati**. Teh pa je žal pri nas vedno manj. S posmehom poslušajo zaročenci, če jim govorite o otrocih kot glavnem smotru družine. Dosti bolj jih zanima, katera znamka avtomibila bi bila njim bolj primerna.

Zato odhajamo . . . Ni nas več ko v Slomškovih časih. Takratna peščica Šiptarjev — Albancev na slovanskom področju pa zdaj dosega milijon. Narod s številnimi otroki res ima bodočnost; naroča, ki je sklenil samomor, pa nihče ne more rešiti."

KOROŠKI NACISTI NAREDILI

REKLAMO — Slovenskim študentom

(Posebno poročilo iz Korotana)

LANI SO SE SLOVENSKI ZAMEJSKI SREDNJEŠOLCI zbrali v Gorici, letos so pa hoteli prediti svoje srečanje v Colovcu. Organizacijo tega "tabora" je prevzela Koroška dijaška zveza in ga postavila v okvir 550 letnice zadnjega ustoličenja v slovenskem jeziku na Gospovetskem polju.

Sklenili so, da bodo v soboto 11. julija gostom iz Primorske pokazali košček Koroške in zvezčer nekje zakurili velik kres. V nedeljo bi šli k maši k Gospe sveti, se ustavili pri vojvodskem prestolu, popoldne pa priredili slavnostno akademijo in k njej povabili vse koroške Slovence.

Z oblastmi je bilo vse urejeno, čas za mašo pri Gospe sveti rezerviran. Tedaj se je spomnil nacistični "Kaernten Nachrichten", da so Nemci leta 1914 za proslavo 500 letnice ustoličenja prepovedali "narodno romanje" ljubljanskim dijakom, ki so nato priredili šolski štrajk. List je začel pozivljati koroške oblasti, naj prepovedo tudi letošnjo proslavo, ki ni drugega kot "provokacija" za Avstrijo. Pripravlja se namreč pohod Slovencev iz inozemstva na kraj, kjer so nekaj ustoličevali nemške kneze . . .

Dva tedna pred napovedano slovensko proslavo so nacisti, organizirani v "Heimatdienstu", zaginali velikanski hrup po Koroški. V 250 krajih so imeli zborovanja s protesti zoper "nezaslišano potvarjanja zgodovine od strani Slovencev" in zoper "invazijo Slovencev z juga". Napovedali so za isti dan dopoldne svojo lastno manifestacijo ob prestolu. V časopisu so objavili sliko kmeta s puško ob petelinu na gnuju ter pozvali javnost, naj se upre izzivanju Slovencev, ki so itak sami pritepeni in hočejo Koroško deliti.

Policija je poklicala zastopnike slovenski študentov in jim skušala dokazati, da so Nemci svojo proslavo prijavili prej kot Slovenci. Dijaki se niso dali ustrahovati in so z lahkoto dokazali nasprotno, zato od svojega programa nikakor nočejo cdstopiti. Pri nadaljnjih razgovorih so pristali na to, da sta lahko obe proslavi obenem, češ saj je to skupna koroška zadeva in v lepem skladu z evropskim demokratičnem duhom. Tako je izjavil Heimatdienst, da s takimi izzivači ne pojde skupaj. Nato so slovenski dijaki ponudili, da svojo proslavo odpovedo, če jo odpove tudi Heimatdienst. Tudi v

to nacisti niso ugriznili, pač pa še naprej razgrali in grozili.

Tedaj je policija sama stopila vmes in prepovedala vsako zbiranje ob vojvodskem prestolu za nedeljo 12. julija. Stvari so bile že tako daleč, da je ves avstrijski tisk posegel v debato s televizijo vred, pa tudi italijanska javnost je reagirala, pa ne v prid Avstrijem, češ: Dunaj prepoveduje lastnim Slovencem proslavo, nam Italijanom pa očita, da smo napram Nemcem v Tirolah krivični . . . Tudi radio je vsak dan poročal o zadevi — od obeh strani.

Slovenski dijaki so se odločili, da kljub vsemu pojdejo k Gospe sveti, zakurijo kres in v največji celovški dvorani proslave zgodovinski dogodek. Policija jim je obljudila vsestransko zaščito in jo tudi izvedla. V soboto je pripeljal avtobus primorske študente, na meji jih je sprejela žandarmerija in šla z njimi vse do Celovca. Od tam so se odpeljali prav tako pod varstvom javne zaštite po Podjuni čez Šmihel in Pliberk k Božjemu grobu. Tam so bile na idiličnem hribčku pete litnije in blagoslov pod vodstvom p. Tomažiča z Dunaja (KOROTAN! ur.) nato pa mogočen taborni ogenj pred cerkvijo. Vse je poteklo brez najmanjše motnje.

Zdaj je bilo seveda potrebno, da prisluhnejo zahtevam nacistov zastopniki cerkvene oblasti. Prvi se je oglasil prosluli "slovenožer" župnik Muhar (Mucher) od Gospe svete, češ da v svoji cerkvi ne more dovoliti maše, ki bi bila v zvezi s proslavo ustoličenja. Podobno izjavo je dal "slavní" g. Kadras. Končno so odločili, naj gre nacistom maševat na Krnsko planoto stolni župnik, borec izza plebiscitne dobe, ki naj tudi v "domovinskem duhu" pridiga. Slovencem naj pa mašuje g. dr. Hornboeck in pridiga samo "čisti evangelij". Tako so preprečili pridigo župniku Holmarju z Obirskega, ki je bil po želji dijakov za to naprošen.

V nedeljo zjutraj so se širje avtobusi študentov odpeljali k Gospe sveti. Vsa pot je bila dobro zastražena, tla pa postlana z letaki protislovenske vsebine. Nacisti so ponoči okrasili prestol, policija je pa okraske odstranila. Pred cerkvijo in okoli nje spet polno letakov z napisi: Čuši ven! Manjšina dela zdrago! Koroška je nedeljiva! Gospa sesta je čisto nemška!

Naše dijake so pred cerkvijo obsuli časnikarji in televizijske kamere. Nato je bila služba božja, pri kateri so dijaki mogočno peli. Med mašo je nekdo, ki so ga pozneje aretirali, vrgel pred cerkvena vrata smradljivo bombo. Po maši so se dijaki spet dobro zastraženi mirno vrnili v Celovec.

Nacisti so se medtem zbrali pri Krnskem gradu v večjem številu nego naši pri Gospe sveti, vendar ni bilo pravih množic. Tisti, ki so bili, so

dajali duška svojemu navdušenju s pokanjem karbida in prevažanjem avtomobilov s sramotilnimi napisimi. Nekaj mladostnikov, ki so metali nezakonite letake, je policija aretirala.

Popoldne se je kljub strahotnemu pritisku po vsej deželi in raznim novim mašam velika dvorana v Celovcu kar čedno napolnila. Koroški dijaki skupno z goriškimi in tržaškimi so program sijalon izvedli. Najlepša je bila kantata "USTOLIČENJE". Tako je razburljiv dan vendar prav lepo potekel.

Za "epilog" naj povem, da sta dva pobalina naslednji torek zvečer vrgla v Mohorjevo tiskarno šop pasjih bombic. Trikrat je strašno počilo, škode pa nič. Oba so aretirali. Našim dijakom so pa nacisti brezplačno poskrbeli za ogromno reklamo. Tako je tudi severna Avstrija in čeden kos Evrope z njo zvedel, da so na Koroškem še krščanski Slovenci in ne samo komunistični, kot skušajo nacisti razkričati. In dijaki te slovenske manjšine so se izkazali, da znajo tudi napram nacistom biti miroljubni in kulturni. Prav tako so pa tudi mnogi boječi koroški Slovenci lahko uvideli, da se jim ni treba skrivati in tajiti svoje slovenstvo. Videli so, da zna tudi avstrijska oblast najti pravo mesto in to zlasti, kadar gre Avstriji za ugled pred demokratično tujino — in v tem primeru ji je šlo pač za dobro ime pred vso demokratično Evropo!

OČI MOLČIJO...

I. Burnik

*Vse naše oči molčijo,
dogorele so v kapljah znoja.
Ničesar ni v njih:
ne prerijske luči, ne ljubezni
niti solza .*

*Pozdravljeni drevesa trnova,
v peščena zrna zasejana!
Pozdravljeni, ravan samotna in
prostrana,
ki v te oči tako začudeno strmijo,
ko motna srca iščejo
Boga.*

KAJ JE FINŽGAR PISAL IN OBJAVLJAL

(Odgovori na vprašanja v julijski številki)

1 povedi — 2 pesmi — 3 črtice — 4 romane
— 5 novele — 6 drame — 7 igre — 8 članke — 9
pridige — 10 kritike — 11 pisma — 12 razprave —
13 dopise — 14 smešnice — 15 uganke — 16 po-
smrtnice — 17 življenjepise.

KRITIKA PO OVINKIH

Janez Menart je eden najbolj znanih književnikov, pesnikov in publicistov v današnji Sloveniji. Z današnjo "stvarnostjo" tam ni kaj prida zadovoljen. Mora pa marsikaj povedati po ovinkih, če noče, da mu nataknemo nagobčnik. Dal si je staviti vprašanje, kaj bi napravil v blagor Slovencev, če bi bil bogat. Odgovor na vprašanje je smel v tisk, glasi se pa tako:

Predvsem bi veliki večini plače vsaj podvojil, da bi tako odpravil postransko delo (zaslužkarjev) in uresničil prastaro zahtevo po 8-urnem delovniku. Zvišal bi otroške doklade, saj obstoječe zadostujejo komaj za mačko, ki še sama kje kaj ukrade. Preskrbel bi za otroško varstvo in drugo, da ne bi slovenski narod počasi izumiral. Precejšnjo vsoto bi namenil temu, da bi se šolstvo, javne službe in še marsikaj organiziralo tako, kot je bilo za časa Franca Jožefa. Kril bi gibjivi del plač miličnikom, pesnikom in grobarjem, da ne bi bili plačani po učinku. Iste vsote, ki jih izdajamo sedaj, bi določil za subvencijo kmetijstvu in industriji. Preostali denar bi poslal v zvezno blagajno."

NADALJNJI DAROVI V SKLAD

£ 2-0-0: Milan Čeligoj, Milan Vrabec, Lovrenc Polič, dr. M. Colja;

£ 1-0-0: Alojzij Golja, Ivan Filipčič, Jože Kovacič, Marjan Potočnik, Marija Slokar, Danilo Volk, Fr. Medvedec, Viktor Tramšek, Ludvik Smuc Jr., Vinka Markovski, Franc Koren, Karl Zupančič, Jože Ogrizek;

£ 1-10-0: Ivan Mlakar, Anton Gržina;

£ 0-10-0: Ana Brand, Marta Jakša, Franc Pavlovic, Frank Tomšič, Andrej Grlj, Angel Čargo, Alojz Žagar, Frances Smrdel, Ana Sernek;

£ 0-8-0: Alojz Filipčič.

Prisrčna hvala in Bog povrni vsem!

DVA DAROVA ZA SL. KULTURNA AKCIJO

Na poziv Slovenske Kulturne Akcije za jubilejni dar sta se odzvala doslej dva darovalca: Maria N. je poslala £ 8-10-0, Stanko Kolarič pa £ 7-10-0. Obema najlepša hvala!

VIDA NI BILA VSEGA

SAMA KRIVA

Marija N., Melbourne

P i s m o

Spet se moram oglasiti s primernim protestom zoper to, kar smo brali v julijski številki pod napisom MOŽ in ŽENA. Je že dolgo od takrat, ko sem prvič pisala, da vse preveč pada po ženskah, moški so pa mučeniki. Pozneje je bilo nekoliko bolj, zdaj pa spet samo po ženskah, na primer po Lepi VIDI, ki naj predstavlja vse nezveste zakonske žene in jim bo za svarilo. Ne mislim Vide zagovarjati. Slabo je napravila, to je gotovo, ne zdi se mi pa prav, da samo nanjo leti vse očitanje in zgledovanje.

Res je, dosti po neumnosti je poročila tistega Antona Samoroda, toda če bi bil Anton mož na mestu, bi se lahko vse razlike med njima izravnale in Vida bi ne zašla tako hudo, kot je. Pa iz Jurčičeve povesti jasno sledi, da je bil Anton surovež, strašno nagle jeze, vase zaljubljen in v prvi vrsti — kramar. Hočem reči — trgovec. Ob takem mognu se Vida ni mogla dobro počutiti. Spet pa poudarjam, zagovarjam je ne, samo to hočem, da tudi Antonu naložimo njegov delež krivde za polom zakona.

Da se bo to izkazalo, apeliram na urednikov čut za "fair-play" in prosim, da objavi iz Jurčičeve "Lepe Vide" tu izpisano iz prvega poglavja. Imam namreč v svoji knjižnici vsega Jurčiča — tudi Lepa Vida je med knjigami.)

IZ PRVEGA POGLAVJA "LEPE VIDE"

Ovčar Stoklas je služabnik Samorodov, gospodarja, čigar posestvo je ležalo prav na morski obali. Stoklas požene čredo proti jugu. Žvižgajoč pada njegov dolgi bič po kosmatih hrbitih ovnom in ovcam, da se gnetoč in rijoč spuste v hiter dir proti potu, bosopeti pastir kakor strela šepa jim vedno za petami z divjim kričem in neumsiljenim bičem.

Tam ob potu pa sta stala dva jezdeca in opazovala neumsiljenega pastirja.

"Čakaj, jaz mu pokažem žival tako pretepati" reče eden jezdecev (Vidin mož Anton), skoči z malega konja, vrže vajeti svojemu drugu (bratu, duhovniku) in zavihi konjski bič ter z gromovitim glasom zavpije Stoklasu ovčarju: "Kaj je to, ti pes? Semkaj k meni!"

Kakor okamenel obstane pastir; njegova prej

prestrašena čreda dirja še nekaj korakov dalje, potem se pa zopet začne pasti.

"Pusti ga zdaj, razkačen si, kaznuj ga drug pot", reče duhovnik. Ali Anton Samorod je uže svojega ovčarja imel v železni pesti; z eno roko ga je zaobleko pod hrbotom čez sredo ubral in privzdignil suhega Stoklasa kakor snop ovsen, z drugo pa z bičem neusmiljeno udrihal po zadnji pastirjevi plati.

"Dovolj, dovolj, pusti ga!" prosi duhovnik, ali Samorod tepe prilično dolgo, napisled pa izpusti pastirja ne ravno na mehko ob tla.

"Obležal je! Bog pomagaj, ubil si ga!" vpije duhovnik. "Za Boga, kam te spravlja nagla jeza!"

"Ubil sem ga?" zakrohoče se Anton, naglo stopi k ležečemu Stoklasu ter govori: "Pritajil se je, žaba, pritajil." Reksi dvakrat ležečo kepo po bosih nogah z bičem švrkne. Kakor blisk je bil pastir na nogah in se brzonog spustil v beg . . .

"Prekleta mačka!" jezi se Anton, ko zopet konja zaseda, ves bled.

"To je prav, da kaznuješ takega človeka. Ali prav ni, da se sam tako raztgotuješ, da ne moreš svoje nagle narave prevladovati", kara starejši brat.

"Pusti, spremenil me ne boš. — Kaj sva govorila poprej? Da, že vem. Tebi ni po volji moj prijatelj in gost Alberto Paoli. Zakaj ne? Samo zaradi tega ne, ker je Italijan? Ali kaj pomaga? Tu ob morju imamo največ z Italijani posla, oni s trgovino vladajo — in jaz sem trgovec."

"Temu tvojemu prijatelju Paoliju jaz iz drugih razlogov ne bi zaupal in ga ne vabil na tako dolga gostovanja. Benečana se je treba paziti, posebno pa tega."

"A zakaj govorиш tako?" vpraša Anton z nekim nejedvoljnim glasom.

"Vidiš, že zopet si napol vzkipel; kako bi ti mogel kaj mirno povedati? Kako dolgo je bil zdaj zopet pri tebi?"

"Včeraj jutro je odplul domov v Benetke, ni ga več pri meni."

Bolje bi bilo, da ne bi po štirinajst dni ostjal."

"Ali si pozabil, da je že nadin oče s Paolijevim dedom po trgovini bil vezan in da sem jaz morda za polovico premoženja in vsa svoja potovanja hvalo dolžan samo temu znanju?"

"Vse res. Ali zaradi tega ni potreba, da zdaj mlađi Paoli brez trgovanja, brez posla, brez dela kar po tri dni ali celo po štirinajst dni pri tebi na domu gostuje. Ti hodiš po poslih, ni te po več ur na dan doma, a doma, ne zameri — doma puščaš mladega gosta z mlado in lepo ženo, ti, ki sam nisi več tako mlad."

"Ti si kaj slišal?" grmi Anton.

"Nič! Ali jaz sem duhovnik in imam v spomini, da molimo vsak dan Boga: Ne vodi nas v skušnjavo. To storimo sami prvi, kjer moremo, to je: kjer je kakova izkušnjava, ogibljimo se je, če se da. Tako sem mislil, nič drugače, brate!"

"Da, da, in vedi še, da ko bi ne bil ti tisti, ki je mojo ženo s tako misljijo omenjal, zgovoril

bi se Anton Samorod drugače z njim, brate moj."

Rekoč naredi v zraku naglo s pestjo umljivo znamenje . . .

Zaključek pisma

V gornjih podatkih vidimo, kakšne vrste možak je bil Vidin Anton. Prav lahko si mislimo, da tudi kot zakonski mož ni bil kaj prida. Zato še enkrat rečem: ni bila vsega kriva Lepa Vida! In jaz sem prepričana, da tudi v veliki večini drugih zakonskih polomov žena nosi le del krivde. Dva sta vedno, ki napravita ali zapravita zakonsko srečo. Zato morajo tudi pridige zadevati zmerom — oba! — Marija N.

Čipka ...

(s str. 231)

kot svečka ugasnil komaj dva dni star ZVONIMIR, prvorodenec Vinka Marna in Lucije r. Vinko iz St. Albansa. Pokopali smo ga v petek dne 10. julija na keilorskem pokopališču. — Šele nedavno sem zvedel tudi za smrt **Jerneja Knafeljca**, ki je živel v South Yarri in bil eden slovenskih starih naseljencev v Avstraliji. Rojen je bil v Knežaku pred 68 leti. S prvo ženo, Slovenko, je imel dva otroka, ki sta seveda že dorasla. Kot vdovec se je ponovno poročil. Umrl je dne 28. aprila letos in je bil pokopan na pokopališču v Springvale.

Vsem pokojnim želim večni mir in pokoj, žalujočim sorodnikom tukaj in doma pa v imenu naše izseljenske družine iskreno sožalje!

★ Delo okoli naše lurške votline zaradi slabega zimskega vremena stoji, čim bo lepše, bo pa spet treba prijeti. Kajne Štefan? Votlina je res lepa in vzbuja pozornost mnogih obiskovalcev Baragovega doma. Ko bo urejen tudi prostor okrog nje, bo seveda še lepše.

Imen delavcev ne bom našteval: bil bi predoig seznam in toliko rok je bilo zraven, da bi kaj lahko kako ime nehotote izpustil. Povem pa, da smo napeljali za zidavo votline nič manj kot 90 ton kamnja in skal. G. Roman Uršič je pripeljal dvakrat z velikim tovornim avtom, ki drži 13 ton tovora. Iskrov Rudi je pripeljal trikrat (8 ton vsakič), Jože Vah pa štirikrat (po 10 ton vsakič). Cementa smo porabili 148 vreč, drobnega peska je šlo okrog 25 jardov, debelega (za temelje) pa 22 jardov.

Dvajset kvadratnih yardov je ploščatih skal za prostor pred oltarjem. — To bi bilo nekaj številk za danes.

★ Slovenskemu društvu v Melbourne želim ob deseti obletnici še mnogo mnogo let življenja in dela med nami, novoizvoljenemu odboru pa obilico uspehov v novem poslovнем letu. Gradimo s skupnimi močmi: ne z besedo, ampak z dejanji!

★ Še nekaj novega: Z vpeljavo angleščine v sv. mašo se ne moremo za tretjo nedeljo v mesecu več posluževati prikupne cerkve sv. Frančiška sredi mesta (St. Francis' Church). Ker je pri popoldanski maši, četudi je bila za novonaseljence, večina vernikov angleško govorečih, bo odslej tudi ta maša z angleškimi molitvami in angleško pridigo. Preselili se bomo torej tudi za tretjo nedeljo v hrvaško cerkev bl. Nikolaja in imeli tam **vsako tretjo nedeljo v mesecu** slovensko sv. mašo **ob pečti popoldne**. Po maši nam bo vselej na razpolago dvorana ob cerkvi. V avgustu nam bodo otroci naše šole zaigrali igrico "Kekec in Moje". Ne zamudite prilike in ne pozabite: **igrica bo pri bl. Nikolaju v Clifton Hillu**, ne v dvoranici sv. Frančiška v mestu.

Zahvaljujemo se predstojništvu cerkve sv. Frančiška, da smo toliko časa imeli v uporabi prelep cerkev in dvorano.

Da ne bo spraševanja, še to: Odslej bo tudi spovedovanje pred vsako prvo nedeljo v mesecu od 7 — 8 zvečer v hrvaški cerkvi in ne več pri sv. Frančišku.

★ Zdaj pa konec! Sicer bo urednik spet rekel: PREPOZNO! . . .

KAJ SE VAM ZDI O KRISTUSU?

ČIGAV SIN JE?

(Mat. 22,42)

Vernim katoličanom je odgovor lahak. Vendar se je bati, da Kristusa premalo poznamo in malo vemo o njem. Pozabili smo. Prav bo, če ponovimo vsak mesec nekaj, kar so evangelisti o njem napisali. Poznanje Kristusovega življenja in delovanja bo poglobilo našo vero vanj.

Besedilo evangelijskega imamo tu spodaj na levi strani, na desni pa pojasnila k besedilu, da nam bo laže razumljivo. Priložena je zemljepisna karta Palestine, da lahko sledimo, kje se dogodki evangelijskega vršijo.

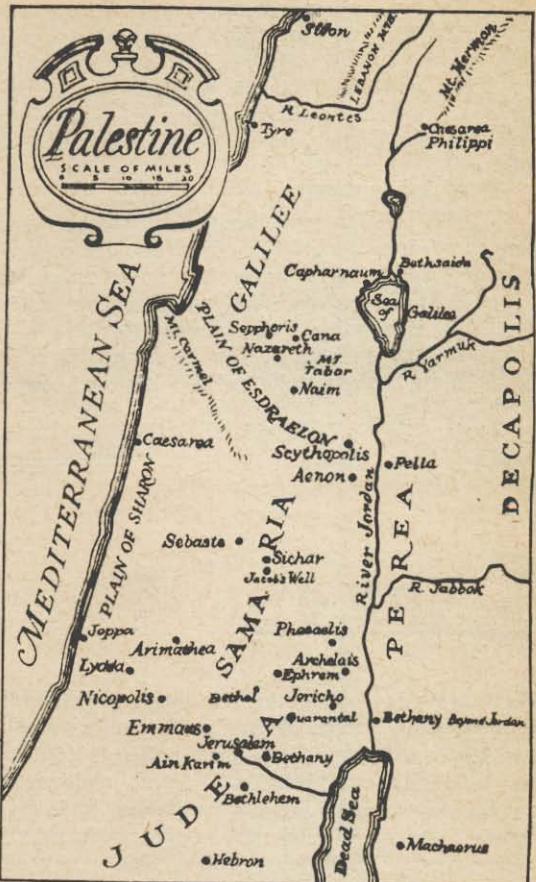
Če pravimo, da smo Kristusovi moramo Kristusa kar najbolje poznati!

GLUHONEMI OZDRAVLJEN

Potem je spet odšel iz pokrajine Tira in prišel skozi Sidon h Galilejskemu morju sredi pokrajine Deseteromestja. Pa mu pripeljejo gluhega in nemega in ga prosijo, da bi položil roke nanj. Vzel ga je od množice v stran, mu vtaknil prste v njegova ušesa in se mu s slino dotaknil jezika. In pogledal je v nebo, zavzdihnil in mu rekел: Efeta! — to je "Odpri se!" In kar odprla so se mu ušesa in razvezala se je vez njegovega jezika in je govoril prav. Naročil jim je, naj tega ne pravijo nikomur; pa bolj ko jim je naročal, bolj so razglašali. In na vso moč so strmeli, govoreč: Vse je prav storil: gluhim daje, da slišijo, nemim, da govorim.

ŠTIRI TISOČ NASIČENIH

Tiste dni, ko je bilo spet mnogo ljudstva in niso imeli kaj jesti, je poklical učence in jim rekel: Ljudstvo se mi smili; kajti že tri dni vztrajajo pri meni in nimajo kaj jesti. In če jih odpustim

"VSE JE PRAV STORIL"

Kako dolgo se je Jezus mudil v pokrajini Tira in Sidona, kjer je ozdravil hecer kananejske žene, se ne da dognati. Na zemljepisni mapi tu zgoraj sta obe mesti zaznamavani ob morju prav na vrhu slike. Od tod je Jezus odšel nazaj v notranjost dežele in sicer na vzhodno stran reke Jordana. Naslednji kraj, kjer se je ustavil, je okolica "Deseteromestja" — Decapolis po grško. Pod tem imenom jo imamo na mapi. Bilo je tam deset majhnih mestec, pomešanih z Judi in Grki-pogani, ki so imeli med seboj nekakšno federacijo. Gotovo je Jezus tukaj napravil več čudežev, pa le enega je evangelist popisal (Marko). Cerkev ga nam bere enkrat na leto spred oltarja in pridiga ga pogosto razлага.

DRUGA POMNOŽITEV KRUHA

Zdi se, da se je druga pomnožitev kruha dogodila približno na istem kraju kot prva, o kateri smo že slišali in dodali razlago. Kraj je moral biti

lačne domov, bodo na poti omagali, zakaj nekateri izmed njih so prišli od daleč.

Učenci so mu odgovorili: Kako jih bo mogel kdo nasititi s kruhom tukaj v puščavi? — In vprašal jih je: Koliko hlebov imate? Ti so rekli: sedem. — In velel je množici sestti po tleh; in vzel je sedmre hlebe, se zahvalil, jih razlomil in dajal učencem, da bi delili; in razdelili so jih med množico. Imeli so tudi nekaj ribic. Blagoslovil jih je in velel položiti prednje tudi te. In najedli so se do sitega in pobrali ostanke koscev — sedem košar. Bilo jih je pa kakih štiri tisoč; in jih je odpustil.

Nato je s svojimi učenci takoj stopil v čoln in prišel v dalmanutske kraje.

FARIZEJI ZAHTEVAJO "ZNAMENJE"

Tedaj so prišli farizeji in se začeli z njim prepirati: zahtevali so od njega znamenje z neba, da so ga skušali. On pa jim je odgovoril: Ko se zvezčeri, pravite: Lepo vreme bo, kajti nebo žari. In zjutraj: Danes bo viharno, kajti nebo žari megleno. Obličeje neba torej znate presojati, znamenj časa pa ne morete?

Iz globočine srca vzdihne ter pravi: Kaj hoče ta rod imeti znamenje? Resnično, povem vam: Temu rodu se ne bo dalo znamenje.

In pustil jih je, stopil zopet v čoln in se odpeljal na drugo stran.

SVARILO PRED FARIZEJI

Pozabili so pa vzeti kruha in so imeli samo en hleb s seboj v čolnu. In naročal jim je: Pazite, varujte se kvasu farizejev in kvasu Herodovega.

— Oni pa so se med seboj menili, da nimajo kruha.

Jezus je to vedel in rekel: Zakaj premišljate, da nimate kruha? Kaj še zmeraj ne spoznate in ne razumete? Ali imate srce zaslepljeno? Oči imate, pa ne vidite? In ušesa imate, pa ne slišite? In se li ne spominjate, ko sem pet hlebov razlomil med pet tisoč ljudi, koliko polnih košar ste nabrali?

Reko mu: Dvanajst.

In ko sem sedem hlebov med štiri tisoč, koliko polnih košar ste nabrali koscev?

Reko mu: Sedem.

In jim je rekel: Kako, da še ne umevate? Zakaj ne umevate, da vam nisem govoril o kruhu (ko sem rekel): Varujte se farizejskega in saducejskega kvasu?

Tedaj so razumeli, da jim ni rekel varovati se krušnega kvasu, ampak farizejskega in saducejskega nauka.

blizu vzhodne obale Galilejskega jezera ali morja, pa na meji Deseteromestja. Zaradi te okolnosti nekateri razlagavci mislijo, da gre obakrat, ko evangelij o tem dogodku poroča, za en in isti čudež. Vendar je to težko sprejeti, zakaj vse druge okoliščine, razen kraja samega, so v obeh primerih zelo družačne. Število ljudi je bilo poprej pet tisoč, zdaj štiri tisoč. Hlebov tam pet, tukaj sedem. Tudi število košar za ostanke je obakrat drugačno. Najbolj odločilno je pa to, da iz Jezusovih vprašanj, ko navaja dogodek, sledi, da se je čudež zgodil dvačrat, obakrat približno na istem kraju.

Dalmanuta je bilo mestec na zahodni strani Gelilejskega jezera, vendar se njegova bolj natančna lega danes ne da več določiti.

PREDZRZNA ZAHTEVA FARIZEJSKIH

ZAKRKNJENCEV

Skoraj ni bilo kraja, da ne bi farizeji bili Jezusu za petami. Kar neverjetno se zdi, da jih je šlo njegovo delovanje tako na živce. Razlaga je pač v tem, da jih je razjedala "gorečnost" za čast božjo, seveda popolnoma iz napačnega namena. Zamenjavalni so svojo čast in ugled pred ljudmi s častjo, ki gre le Bogu. Vedeli so za lepo število Jezusovih čudežev, pa jih ni bilo dovolj. Hoteli so videti nekaj neravnost "z neba", nekaj svet pretresujočega. Morda so mislili na Eljevo vožnjo v nebesa. Omembu "neba" je Jezusu dala povod, da je spregevoril o njihovem poznanju vremenskih znamenj na nebu. Njegovi čudeži, ki jih napravlja po svoji izbiri, so pa zadostna "znamenja", da je čas dozorel za mesijansko dobo.

DA BI VSAJ APOSTOLI RAZUMELI!

Ob tej priložnosti se Jezus, kakor vidimo, ni dosti spuščal v debato s farizeji in saduceji. Nekratko jih je zavrnil, nato jih je kar "pustil". Šlo mu je bolj za to, da pouči svoje ožje učence, med njimi apostole, kako zaslepljeni so farizeji, pa se vendar delajo za edine voditelje in učitelje ljudstva.

Evangelist nam na tem mestu zelo nazorno pokaže, kako je Jezus izvabljal iz svojih učencev pravo razumevanje svojih besed. So bili pač tudi apostoli in drugi ožji Jezusovi učenci polni judovskih predvodkov in so imeli na sebi jasne poteze judovske vzgoje vse do časa, ko so se začeli družiti z Jezusom. Kakor tudi drugi učitelji, zgodj človeški, pogosto najlažje dopovejo učencu pravi smisel stvari z vprašanji o znanih rečeh, da jih privedejo do spoznanja neznanih, tako ravna tudi božji Zveličar. Zato je ta košček evangelija za nas še prav posebno zanimiv in poučen.

Zapeljana Kmeta ob Savi

Ivan Šepetavc (Konec)

DRUGO JUTRO JE MIHA ŽE ZGODAJ napregel koleselj. Pod pretvezo, da ima opravek v Brežicah, sta se z Jagrom odpeljala naravnost v vinograd nad Čatežem. Jager si je ogledal ves prostor in bil popolnoma zadovoljen, Miha mu je izročil ključ in Jager je zatrdil, da si lepšega skrivališča ne bi mogel misliti. Nato sta se odpeljala na šentjernejsko stran v vas Razdrto, kjer je bil Jager doma. V kmečki hiši pod vasjo je životaril sam zase, kadar se je vračal s svojih potov. Sosedje se niso dosti menili zanj, on pa zanje ne.

Naložila sta tri zaboje, od katerih je bil eden jako težak. V njem je bil stroj za tiskanje bankovcev. Vrnila sta se v Čatež. Jager se je ugodno nastanil v novem kraju in takoj začel z delom. Dogovorila sta se še, da se ne bosta sestajala, razen v zidanici. Jager se nima nikjer prikazati, živež mu bo Miha dovažal na skrivaj, le ko se bo začelo delo v vinogradu, se bo moral tujec umakniti, da bi ne vzbudil suma med ljudmi. Nato se je Miha zadovoljen vrnil domov.

Po treh tednih, ko je Miha prinesel potreščin za Jagrovo kuhinjo, mu je Jakob izročil prvi tisočak ponarejenih bankovcev in rekel:

"Moja naloga je, da bankovce izdelam, vaša pa, da jih razpečate. Kupčujte z njimi, toda ne blizu doma. Najbolje bo, da jih začnete razpečavati na Hrvškem in s tem nadaljujete."

VI.

Miha je Jagrovo naročilo dobro razumel in imel takoj izdelan načrt. Še isto popoldne se je odpeljal na obisk k bratu svoje žene Urše na Figarjev most, kjer je imel Prosinčev France na hrvaški strani kmetijo. France je bil mož Mihove sestre Mice in imela sta lepo število otrok. Mica se je zelo razveselila bratovega obiska, vzroka za obisk seveda ni niti najmanj slutila.

Miha je nagovoril Franceta, da sta šla v vinograde k sv. Jožefu nad farno cerkvijo sv. Trojice. Tukaj je Miha zaupal Francetu vzrok svojega obiska.

France ni bil dober gospodar. Ni rad prijel za plug. Samo ukazoval bi. Ljubil je pa krčmo in karste. Ni čudno, da je bil vedno v denarnih stiskah in si je pomagal iz njih z majhnimi posojili. Razumljivo je tedaj, da se je hitro oprijel Mihovega predloga. Obljubil je, da bo rad sodeloval v trgovini s ponarejenim denarjem. Nič se ni branil, ko

mu je Miha ponudil tisoč pravih in tisoč ponarejenih bankovcev. Takoj sta začela s trgovino svinj na hrvaški strani na veliko.

France si je brž pridobil mrežo dobrih meštarjev, ki so že poprej tihotapili svinje iz Ogrske v Avstrijo. V najbolj oddaljenih krajih zagorskih vasi so kupovali svinje in jih ponoči prepeljavali preko Sotle v Mihove hleve. Verižništvo je šlo krepko v cvetje. Mihove in Francetove denarnice so se debelile in Jager je bil vsak dan bolj navdušen. France ni imel prav nobenih pomislikov, Miha je pa začel izgubljati srčni mir. Tolažil se je, da ne bo dolgo sodeloval, toda dovozi svinj so prihajali v taki meri, da nikakor ni mogel odnehati. Ljubljana, Celje, Maribor, Graz — vsa ta mesta so imela dobre trgovce, ki so z veseljem sprejemali to blago in ga dobro plačevali. Več in več svinj so zahitevali.

Pa verižništvo ni ostalo samo pri nakupovanju svinj. Seglo je k vsem mogočim predmetom in se tako razvilo, da so mnogi obemejni kmetje smatrali to delo za svoj edini poklic. Obmejne straže niso mogle vsemu kaj, čeprav so si belile glave, kako verižništvo ustaviti. Kljub vsej pazljivosti je to početje trajalo celih pet let. Straže so le redko koga zasačile pri delu, izdal pa ni nihče nič.

VII.

Miha Poljanec je bil redko doma. Vsa skrb za gospodarstvo na imovini je slonela na Uršinih ramah. Dva zvesta stara hlapca sta ji bila v pomoč. Dasi je bil Miha neprestano z doma, denarja ni razmetaval in ne zapravljal. Nalagal je izkupiček za izkupičkom v hranilico in vedno višje vsote so se nabirale. Svojo hišo je dal prezidati, da se je košatila sredi ravnine in bila komaj kaj podobna nekdanji Poljančevini. Postal je mogočen veljak, znal je pa biti tako previden, da nihče ni posumil, odkod ta ogromna spremembra.

Tudi pri Prosinčevih je nastal velik preobrat. Vse je kazalo na izredno blagostanje. Toda France ni bil mož Mihovega kova. Verižništvo je rad prepuščal najetim prekupčevalcem, sam je le denar spravljal, za kako delo ni več prijel. Hodil je na lov, posedal po gostilnah in igral za visoke vsote. Ponašal se je bahasko in denar raztresal, kakor da ima opraviti s plevami. Le včasih je tudi sam hodil po sejmih. Tako noro početje je moralo zbuditi sum. Ljudje so ugibali sem in tja, vraževerni so celo dejali, da mu sam zlomek prinaša denar, mu je gotovo France svojo dušo zapisal. Končno so tudi oblasti začele bolj na široko odpirati oči in napenjati ušesa.

VIII.

Prišlo je naročilo z visokega mesta orožnikom, naj Franceta stalno in skrivno nadzirajo. Cela

mreža policajev ga je nevidno spremljala na vseh potih. Tudi v časopisih so se pojavljali članki, ki so namigavali na ponarejen denar.

Sledili so sejmi v Samoboru, Vsehsvetih in Koprivnici. Miha in France sta hodila od enega do drugega in se sploh nista vrnila domov. Sama nista dosti posegala vmes, le nadzirala sta vso kupčijo in dajala odganjati živino domov.

Na god sv. apostolov Simona in Jude je bil slovit sejem v Koprivnici. Od vseh strani so privreli skupaj trgovci in kupeci. Zima je pred durmi, obleči in obuti se je treba, pa še to in ono nakupiti. Okoli stojnic se je trlo ljudi. Na živinskem trgu otipavajo mešetarji in kmetje svinje, vole, krave in ovce. Vse kriči drug čez drugega, vse se drenja in gomazi. V tej gneči se prerivata naprej Miha in France. Povsod so jima za petami mešetarji, ki so pričakovali lep zasluzek. Niso se motili. Vse jutro do ene popoldne sta odbirala blago in plačevala. Ko se je pa sezmiče že začelo prazniti in je bilo manj in manj prerivanja, je Miha nenadoma zaledal v gneči čelado perjenico, kot so jo nosili ogrski žandarji. Streslo ga je. Brž nato začuje tudi glasno izgovorjene besede:

"Tam kod kola je onaj, od kojeg sam dobio taj novac".

Miha in France sta pobledela in se nista mogla ganiti. V tem so bili na mestu že drugi žandarji in obkobili vozove.

"V imenu zakona greste z nami: Miha, France, vsi njuni pomočniki in mešetarji!"

Ni bilo pomoči, preveč močna je bila žandarska posadka. Vse so odpeljali na žandarmerijsko postajo in jih preiskali. V vseh žepih so našli dovolj ponarejenega denarja. Aretirali so vse in morali so ostati v zaporu. Sledile so preiskave in nadaljnje aretacije. Zapori starega gradu v Brežicah so se polnili in nad 40 mož je bilo pod ključem. Toda dolgo oblasti niso vedele drugega kot to, da je ponarejen denar bil v obtoku, da ga je dajal od sebe ta in ta, odkod se je pa jemal, je ostala skrivnost. Na Miho in Franceta je letel sum, izdala se pa nista in drugi niso mogli ničesar gotovega reči. Preiskave so se vlekle in vlekle.

IX

Veliko je tiste čase pretrpela Urša Poljančevka. Neprestane preiskave, zvita vprašanja, prekučevanje po hiši od kleti do podstrešja. Ženska res ni nič vedela, tudi ostala družina ne. Vsi so odgovarjali po pravici, saj tudi res niso imeli ničesar tajiti. Tudi Urša ni imela najmanjšega namena, da bi kaj prikrivala.

Nekega dne jo je stražmojster tako dolgo spraševal, kdo je prihajal k hiši, da se je spomnila Jagrovega obiska pred leti. Tudi je vedela povedati, da se je kmalu po tistem obisku začel Miha na de-

belo baviti s trgovino. Tako je prišlo na dan Jagrovo ime in ves sum je padel nanj. Toda kje je ta človek in kje je njegov ponarejevalni stroj?

Urša je bila tako resnicoljubna, da je povedala stražmojstru še to:

"Nad Čatežem imamo gozdove in vinograde z zidanico, kaj če bi bilo tam kaj skritega?"

Dovolj je povedala. Žandarji so jo mahnili tja in vse pretaknili. Našli tudi tam niso nič. Ko so hoteli že oditi, so mimogrede stopili v žganjarno in vzdignili kotel. Veliko iznenadenje! Pod kotlonj je bil stroj in ob njem zamot 500 ponarejenih bankovcev. Za Jagrom kajpak nobene sledi. Tako je prišlo vse na dan.

X.

Nastopil je dan velike sodbe v Brežicah 1. maja leta 1908. Tikala se je Mihe Poljanca. Isti dan je bil sojen v Zagrebu France Prosinec. Glavni krivec Jager je pa bil že davno onkraj morja in mu pravica ni mogla do živega. Parobrodna družba v Ljubljani ga je imela v seznamu tistih, ki so nedavno odšli v Ameriko.

Najhujšo kazen so prisodili Francetu v Zagrebu. Dobil je dosmrtno ječo, njegovi pomagači po nekaj mesecev ali let. Ko je zvedel za sodbo, je omedel. Potem si je v ječi prerezal žile, da bi izkravavel. Ni se mu posrečilo, prekmalu so stražniki opazili njegovo početje in ga rešili. Po desetih letih je umrl v zaporu.

Prosinčeva domačija je šla po gobe. Oglasilo se je toliko oškodovancev, da je šlo vse imetje v prodajo, ker gotovega denarja ni bilo pri hiši. Francetova žena Mica se je morala z otroci preseliti na majhno posestvo v Staro vas na Štajerskem. K sreči je bilo to ob času možitve prepisano na njeno ime in je ostalo.

Miho so v Brežicah obsodilo na 20 let ječe in sicer v graških zaporih. Poljančevina ni šla v nič, ker je imel Miha denar naložen v hranilnici in so iz tistega izplačali oškodovance. Gospodar sam je pa žalostno končal.

Na dan, ko so ga prepeljavali v graške zapore, ga je tako prijela želja, da bi še enkrat videl ženo in otroke, da je tvegal pobeg. K sreči ni bil vklejen, ker se je vedno vedel zelo mirno in krotko. Ko so ga na železniški postaji vtaknili v vlak, se mu je posrečilo, da je skočil skozi okno v gozdček, ki je bil takrat ob postaji, in ušel. Bežal je domov in milo prosil ženo odpuščanja, otroke pa očetovsko božal po kuštravih glavicah. Toda komaj je imel vse svoje okoli sebe, so že orožniki obkolili hišo. Preplašen je Miha planil skozi kuhinjsko okno na plano in skušal bežati. Ob starim tepki na vrtu se je zgrudil, zadela ga je bila orožniška krogla.

Še je živel, ko je prihitel duhovnik in ga spravil z Bogom.

HUDOURNIKOV LISKO

Fr. Sal. Finžgar

(Nadaljevanje)

Lisko in modras

Kmalu po tem krutem maščevanju sta šla nadaljši sprehod. Lisko je tekel pred gospodarjem, povohal vsako drevo, preteknil vsak grm, skakal na levo in desno daleč v gozd, da ga je gospodar moral klicati. Kar je res, je res. Na žvižg je priskakal vselej k njemu. Ko sta prišla iz gozda na vročo, kamnitio stezo, jo je Lisko mahnil naprej.

"Kaj pa je to?" je Lisko obstal, dvignil prvo nogo in gledal. Na skalni se je grel skrčen v pisan svitek — modras. Lisko je šel oprezen proti njemu. Tedaj se je iz svitka dvignila kačja glava, nato vrat in še kače za pedenj visoko. Kaj takega Lisko še ni videl. To je posebno velik martinček ali kaj. Lisko leze in leze vedno bliže in že hoče pritisniti nos prav pred modrasom. Tedaj se modrasova glava skloni nazaj, čeljusti se mu razklenejo in preden se Lisko zave, ga modras kot strela vseka v gobec.

"Beži, kača!" je Hudournik zaklical, pa bilo je že prepozno. Lisko je zavilil, stisnil rep med noge in priběžal k njemu. Modras se je hitro zmotal s skale in izginil v luknjo.

Hudournik ni vedel, kaj početi. Vrnil se je domov, Lisko je evileč ječal za njim. Ko sta prišla do Murke, je imel Lisko že vse zatekle oči in gobek.

"Revček, ali boš poginil? Prav nobene pomoči ti ne vem."

Ponudil mu je skodelico mleka. Lisko je nekajkrat srebnil in ga pustil. Nato se je zavlekel v drvarnico, se zakopal na svoje ležišče, ki mu ga je gospodar naredil iz praproti, in obtičal. Tri dni

je tako preždel. Hudournik ga je hodil gledat in gledat. Še klobase se ni dotaknil. V glavo je bil ves zabuhel, oči niti odpreti ni mogel. Četrti dan je prilezell sam iz praproti, poiskal svojo skodelico, popil nekoliko mleka in se spet vrnil v drvarnico. Dasi je bil še ves otek, se je konec tedna vendarle primotovil v kočo in užil prvič košček klobase.

"Trden si," ga je občudoval Hudournik. "Toda prepričan sem, da si bil ti tisti huncvet, ki je zadavil nedolžnega martinčka. Modras te je izplačal. Kar za ušesa si zapiši, da boš vedel za drugič."

Ali si je Lisko zapisal za ušesa ali ne, ne vem. Res pa je, da ni povohal nobene kače več, niti nedolžnega martinčka ne.

Še več o modrasih

Modrasov pik je splahnil. Liskova trdna narava ga je premagala. Le silno lačen je bil po dolgem postu. Hudournik mu je dajal po dva obroka za kosilo. Zakaj težko mu je bilo dognati, kdo je bil ozdravljenja bolj vesel: on ali Lisko. Vsak dan sta se še pogovarjala o zvittem in strupenem modrasu.

Celo Hudournik se je vse bolj previdno oziral po travi in hosti, kamor koli je šel. Če je nabiral suhljad, če je bral jagode, je pred sabo vse prebrskal s palico in "sss" podil kače. Prestrašilo ga je, ko mu je črednik Tomaž razodel, da je gad pičil Dolenčovo junico. Z gobcem ga je ob paši nevede pritisnila, ko je ležal v travi. Pri priči jo je močno usekal naravnost na goltanec. Tako ji je grdo zateklo, da jo je zadušilo in je reva poginila. In še mu je pravil Tomaž:

"Videl sem modrasa, ki je ves skrit prežal v travi. Samo majčeno je molil glavo iz nje. Modras pa ima na nosu rožiček. In takrat sem spoznal, čemu mu je. Da bi se z njim bodel, gotovo ne. Opozaval sem ga in prepoznal, da s tistim rožičkom migja. Čisto malo, kakor bi se zvijal črviček. Glej ga navihanca! Po travi priskaklja ptičica pastiričica in si išče črvov za kosilce. Zagleda modrasov rožiček, misli, da je črviček, in kavs po njem. V tistem hipu jo modras useka, ptička zafrfota in se v krēu zvija po tleh. Modras pa za njo in jo pobrabi."

Črednik Tomaž je še vedel, da je dečka, ki je bral lešnike, pičil gad — na leskovem grmu:

"Kar verjeti nisem mogel, toda nekoč sem zaledal v gabrovem tršu na planini gnezdo gorske sinice in v njem tri mladičke. Večkrat sem šel mimo. Vselej sem obstal in gledal, kako čivkajo lačni klijunčki in kličejo starko. Nekega dne — groza in

jeza me je obšla — opazim ob gnezdu gada, tiste-
ga črnega, ki je doma v gorah. Trdijo, da je stru-
pen za dva poljska. Že je držal v čeljustih trepeta-
jočega ptička. Tedaj sem udaril s palico po gadu,
Izpuštil je ptička in zdrsnil z grma na tla. Tamkaj
ga je hitro zadela moja palica, da se je zvil v klo-
pčič in poginil.

Povesti o kačah so Hudournika tako zajele, da
se mu je še sanjalo o gadih in modrasih. Ni čuda,
da je celo krog bajte vse pretaknil, če se ni morda
priklatal v bližino kak strupenec. Tolažilo ga je, kar
mu je zatrjeval črednik, da je najboljši varuh pred
kačami veliko mravljišče pri koči. Trdil je, da je
doživel, kako so mravlje napadle takega "zmaja",
ko se je priplazil do mravljišča.

"Legijon se jih je obesilo nanj. Ščipale in gri-
zle so ga, jahale po njem, ko se je zvijal in bežal,
kar se je dalo."

Za Hudournikovo kočo Murko pa je bilo kot
kopa visoko mravljišče. Seveda so prišle mravljе
tudi v njegovo kočo iskat mrvic in drobtinic. Po-
slej jih ni več preganjal. Celo koščke sladkorja,
ostanke jedi jim je nosil na mravljišče — stražar-
kam pred kačjo zalego.

(Dalje pride)

OSTALI SO, KAR SO BILI

(Iz "Butale in Butalci", spisal Fran Milčinski)

ANŽE MEKETAČ JE RODIL (v Butalah) Matevžka Žlamboro, ki so ga po krivem obdolžili, da je kradel hruške, pa tistikrat jih ni. Ono leto so imeli v Butalah veliko tepk, pa niso vedeli drugam z njimi, nego so jih zmetali v zapuščen vodnjak — naj se tam zmede. Ko je prišel čas, da bi jih šli iskat — pet mož jih je bilo — so ukazali Matevžku Žlambori:

"Tebe volimo, nuj, skoči noter, nam boš medne hruške ven metal".

Skočil je in je bil vodnjak globok, precej vode se je bilo v njem nabralo, in so čakali in klicali in zmerjali — ne ena hruška ni priletela kvišku. Pa so dejali:

"Matevžek je zvijačnik, vse hruške bo sam požrli, potlej se bo pa lagal, da jih ni bilo. Naj skoči drug za njim, ki je bolj pravičen!"

In so bili vsi pravični, drug bolj od drugega, in so drug za drugim vsi poskakali v vodnjak in ni mogel nobeden priseči, da je Matevžek res kradel tepke, ker ni nobeden prišel nazaj.

Pa je Matevžek Žlambora, preden je šel po hruške, rodil Tončka Štibalarja. Tonček Štibalar je bil prvi v Butalah, ki je imel žepno uro, naredil si jo je sam iz pristne domače repe.

Ko je bil Tonček za župana, je prišel v Butale sam presvetli cesar in so ga Butale slovesno

sprejele z novo brizgalnico. Brizgalnica se je imenito obnesla, vsi so bili do kože mokri, cesar in njegovi ministri, strežaji in lakaji.

Je vprašal cesar: "Povsod drugod so nas častili s streljanjem, Butale nam niso privoščile ne enega strela, pač pa ste nas neusmiljeno oprali. Kakšne imate manire v Butalah?"

Je odgovoril župan: "Vaša milost, gospod cesar, da nismo streljali, za to smo imeli devet in devetdeset vzrokov."

Je velel cesar: "Radoveden sem, katere. Govoriti!"

Je dejal župan: "Prvič nismo imeli smodnika".

Pa se je cesar nasmejal in dejal, da mu že ta prvi razlog do vrha zadošča. In ga od tistega časa ni bilo več v Butale.

Tonček Štibalar je imel sina Mihcastega Kimpeža, Kimpež je pa rodil Vrbana Podvrbosmuka. Vrban Podvrbosmuk je rodil Pavlušo Očlastega. Pavluša Očlasti je rodil Cenetana Padarja, tistega, ki je s svedrom kravo drl.

In so v teku let Butale postale pretesne za vse Butalce in je bil mlajši rod korajzen in je šel pogledat po svetu in so se nekateri naselili ob Dravi, nekateri ob Muri, nekaj jih je prišlo celo do morja in so si tam postavili ognjišča. Ostali so pa, kar so bili.

Z vseh Vetrov

AVSTRALIJA JE ŠTELA ob koncu leta 1963 prebivalstva 11,022,811. Vendar v tem številu niso vključeni polnokrvni aborogeni. V letu 1963 smo narasli za 206,440. Naravni prirastek je znašal 140,795, okoli 3,000 manj kot v prejšnjem letu (1962). Priseljencev je prišlo 71,645, skoraj 9,000 več kot v prejšnjem letu. Moških je bilo 5,557,054, žensk pa 5,465,757. Država NSW je štela prebivalstva 4,086,293. — Victoria jih je imela 3,080,215. — Queensland 1,571,982. — South Australia 1,020, 174. — Western Australia 784,107. — Tasmania 373,640. — Northern Territory 28,822. — A.C.T. 77,578.

GLAVNA MESTA AVSTRALIJE so štela ob istem času prebivalstva: Sydney 2,256,110. — Melbourne 2,003,100. — Brisbane 649,500. — Adelaide 600,200. — Perth 445,000. — Hobart 121,275. — Darwin 13,500, — Canberra 70,775. — Porok je bilo v Avstraliji v letu 1963 (uradno registriranih) 81,045, rojstev pa 235,689, od teh je bilo dečkov 121,136, deklic pa 114,553. Umrlo je 94,894 ljudi, to je nekako 8 in pol na tisoč prebivalcev. Med mrljiči je bilo otrok pod enim letom starosti 4,607.

IZ AVSTRALIJE JE ODŠLO v letu 1963 nič manj kot 309,082 ljudi, seveda ne vsi za zmerom. Mnogi so se že vrnili, ali se bodo. Vselilo se jih je pa v tistem letu 380,727. Tako pokaže račun, da je Avstralija pridobila po poti naseljevanje zgoraj navedeno število: 71,645. Novi naseljenici so po veliki večini Britanci, pa tudi odhajajo največ prav ti. Od drugih zapuščajo Avstralijo za vedno na prvem mestu Holandci, nato Nemci, Italijani, Amerikanci in Avstrijeci.

NEDRŽAVLJANOV JE BILO v Avstraliji ob koncu leta 1963 400,528. Od teh je bilo 226,325 moških, ostanek pa odpade na ženske. Največ nedržavljanov so našteli med Italijani (130,000) in Grki (77,000). Jugoslovanov je v letu 1963 sprejelo državljanstvo 2,646..

JAVNIH CEST ZA SPLOŠEN PROMET ima Avstralija za 567,445 milj. Od tega je tlakovanih 77,896 milj. Najbolj razpredeno mrežo javnih cest ima NSW in sicer za 131,000 milj, od teh je trdo tlakovanih 23,000. Država Queensland ne zaostaja dosti za NSW glede splošnega cestnega omrežja, trdo tlakovanih ima pa le 11,000 milj. Victoria

ima splošnih cest 101,000 milj, od teh pa trdo tlakovanih skoraj toliko kot NSW, čeprav je veliko manjša.

SOVJETSKA POLITIKA ima vedno več težav na vseh koncih. Komunistična Kitajska ji gre že hudo na živce. Na širokoustne očitke in napade iz Pekinga komaj še ve, kako odgovarjati. K sreči imajo tudi kitajski komunisti svoje šibke plati in tako Sovjetija vrača Kitajski z očitki zoper očitke, z zmerjanjem zoper zmerjanje. Seveda takoj "jezična vojna" nikomur dosti ne pomaga. Po mnenju nekih opazovalcev je s Sovjetijo tako: Rada gleda, kako se rdeča Kitajska spušča v hujše in hujše konflikte z Ameriko in Anglijo na aziskem jugu: V Vietnamu, Laosu, Kombodiji itd. Ker se zapadnjaki nočejo odreči vplivu v teh deželah, oziroma lepše rečeno: hočejo na vsak način občutiti demokracijo tam, bo moralo priti v doglednem času do odločilne vojne med rdečo Kitajsko in Ameriko . . . Ta vojna se bo vlekla v nedogled, Sovjetija bo ostala neutralna, dokler se obe vojskujoči se veliki sili ne izčrpata. Tedaj bo posegla vmes in pograbila zase levji del. Z drugo besedo: ponovila bo potezo, ki jo je napravil Stalin tik pred končnim porazom Japonske v zadnji vojni. — Bomo videli, če bomo živel.

"**PASAJE ESLOVENIA**" se imenuje neka ulica v mestu San Luis v Argentini. Seveda to pomeni: Slovenska ulica. V mestu se je naselilo namreč večje število Slovencev, pa so se domislili in poslali na mestni svet prošnjo, naj eno mestnih ulic preimenuje v Slovensko ulico. Mestni očetje so prošnji ugodili in letos 21. marca z lepo slovesnostjo krstili eno mestnih ulic ali cest z gornjim imenom. Slovenci so na svojo ulico ponosni.

VESOLJNI CERKVENI ZBOR komunisti na Poljskem spretno izkoriščajo v svoj prid. Točnih in nepristranskih poročil o dogodkih na koncilu ne pustijo v tisk, pač pa sami sklicujejo po župnijah ljudi na sestanke in jim pripovedujejo, kaj so škofje v Rimu govorili, o čem debatirali, kaj kritizirali in kakšne odredbe je koncil sklenil. Seveda vse pobarvajo tako, da ljudje dobijo vtis: Cerkev je sama v sebi razklana, škofovski govorji drug drugega pobijajo, vsi so pa zoper tisto ustanovo, ki je znana pod imenom rimska kurija — papeževa vladna pisarna. Velik in vseskozi razborit mož je

bil Janez XXIII, sedanji papež Pavel je pa zavil na staro pot in tak je tudi pojski kardinal Višinski, z njim vred pa skoraj vsa poljska duhovščina. Vsa poljska Cerkev je reakcionalna, drugod po svetu sta komunizem in krščanstvo prijatelja — to očitno laž dopovedujejo komunisti poljskim vernikom. Kardinal in njegova duhovščina pa nimata primernih sredstev in ne prave svobode, da bi vernikom podala jasno sliko o koncilskih dogodkih in zaključkih.

SVETOVNA RAZSTAVA V NEW YORKU, ki so jo odprli spomladini, bo ostala odprta do prihodnje pomlad. Kar celo leto. Milijoni so si jo že ogledali, nadaljnji milijoni si jo še bodo. Pravijo, da ni področja, kjer se človeška misel udejstvuje v katerikoli smeri, da bi ga razstava ne upoštevala. O čemer si slišal, bral, razmišljjal — tam lahko vidiš. Gledaš in občuduješ. Strmiš nad iznajdljivostjo človekovega duha. Pa tudi pogleda v nadzemeljske višave organizatorji razstave niso izključili. Nasprotno, verska misel je na razstavi močno poudarjena. Razna verska predstavnštva so sprejela povabilo in postavila na razstavnem prostoru svoje ogromne šotore. V njih razkazujejo svoje delo in uspehe v službi Najvišjega. Tudi katolištvo je odlično predstavljenlo. Posebno pozornost zbuja v katoliškem predelu znana Michelangelova Žalostna Mati božja ali "Pieta", ki je po petih stoletjih prvič smela — s posebnim papeževim dovoljenjem — zapustiti za leto dni Rim in potovati v New York. Silne varnostne odredbe so bile potrebne, preden so jo odpravili na to precej tveganoto potovanje.

SREČANJE LUNE Z AMERIŠKO RAKETO v petek 31 julija je predsednik Johnson pozdravil kot ogromen dosežek v smislu mednarodnega sodelovanja in miroljubnega sožitja. Toda komaj je dobro znil, se je pojavil spor — vendar ne na medna rodnem pozorišču. Eden Johnsonovih sodržavljanov se je oglasil z obtožbo zoper Johnsonovo vlado. Že pred leti si je mož dal vknjižiti lastninsko pravico do prilično obširne lunine površine in ima vse dokumente v redu shranjene. Zdaj je pa ameriška vlada butnila s svojo raketno prav v tisto "zemljišče" na luni in kršila lastninske pravice ameriškega privatnika. Ves ogorčen je možakar zažugal, da bo dvignil tožbo zoper tako samovoljno početje. Take tožbe doslej še ni bilo, bo prav zanimivo, kje se bo našlo kompetentno sodišče v tej "mesečni" zadevi. So ljudje, ki jih še vedno "luna trka".

SENATOR GOLDWATER je torej res postal kandidat za predsednika Združenih držav Amerike na listi republikanske stranke. Takoj ob prvem glasovanju je dobil tako večino, da kak drug kandidat sploh ni prišel v poštev. Videti je, da velika večina ameriških volilcev ne misli dati glasu temu kandidatu, ko bo šlo zares v novembra. Skoraj vsi so prepričani, da bo zmagal pri zaresnih volitvah Johnson, ki bo kandidat demokratske stranke. Vendar pa nasprotovanje Goldwaterju nekoliko ponehava. Zunanj svet, posebno komunističen, je zagnal tak krik zoper Goldwaterja, da se je Amerikancem začelo zdeti za malo. Le kaj se tam zunaj toliko obregujejo ob nas in se mešajo v naše čisto notranje zadeve? Tako so se začeli Amerikanci spraševati in odgovarjajo: Mi bomo volili, kakor se nam prav zdi, ne bomo se menili za to, kaj pravijo na primer v Moskvi in Pekingu in Havani, pa še po drugih središčih sveta. Če bo Goldwater, bo pa Goldwater — saj morda je res že čas, da bi Amerika postala malo manj "mehka" do komunistov te ali one baže.

OLIMPIADA (s str. 229)

bo zanimanje za angleščino ostalo na Japonskem tudi še po končani olimpiadi in da bodo s poukom tega jezika tuji misijonarji mogli še mnogo nadaljnjih poganov pritegniti v svoje šole, vsaj neko število pa tudi v katoliško vero.

Največje upanje za pokristjanjenje Japonske je pa kajpada v vzgoji domače duhovščine. Počasi uspeva ta trud, uspeva pa le. Zanimivo je, da je prav letos v maju prišel dijak iz mesta Nara v Sydney, da se izuči za duhovnika. Studira v semenišču maristov v Toongabbie blizu Blacktowna. Ime mu je — seveda japonsko: Hisagi Koyama. Prinašamo njegovo sliko.

Marja Tomšič iz Albany, W.A. v birmanski slavi. Poiščite njeno pismo v Kotičku!

Pisemce iz W.A.

Dragi Kotiček: —

Jaz sem Marja Tomšič. Na dan 5. avgusta bom dopolnila 10 let. Mi živimo daleč na jugu države Western Australija. Zelo sem bila vesela, ko je Kotiček povedal, kaj je Dopisna šola. Naročila sem že čitanko Prvi koraki. Zelo sem vesela, da se bom lahko učila tudi slovensko čitati in pisati. Kadar bom bolje znala, bom večkrat kaj napisala za v Kotiček. Danes pošiljam sliko od birme. Bila je 24. aprila.

Prisrčno pozdravim vse slovenske otroke po širni Avstraliji, p. urednika in posebno gospodično Anico v Melbournu.

Marja Tomšič, Albany, W.A.

Pismo v Albany

Draga Marja: —

Tvojega pisma sem bil prav posebno vesel in tudi vsi Kotičkarji ga bodo veseli. Od tako daleč še nisem nikoli dobil pisma za Kotiček. Pravijo, da živite Tomšičevi v zelo lepem kraju. Ne vem, če je res. Le hitro se nauči dobro po slovensko, da nam boš veliko napisala o lepotah mesta Albany in okolice. — Bodi prav lepo pozdravljenja in kmalu spet piši! — Urednik.

Gospodična Anica piše

Dragi otroci!

Hvala lepa vsem, ki ste se oglasili oni mesec v našem Kotičku. In toliko naenkrat! Kar verjeti nisem mogla. Upam, da boste tudi ta mesec tako pridni in pisali v Kotiček od blizu in daleč. Mi v Melbournu smo zelo "busy" in ne moremo veliko dopisovati v Kotiček. Pripravljamo se za igro KEKEC IN MOJCA ter za prireditev na dan naših očetov. Uršičeve deklice bodo pa pele na HAPPY SHOW na T.V. Upam, da jih boste vsi videli. Drugič bodo pa same napisale in povedale, kaj se pravi peti na T.V. Tako upam, da bomo imeli prihodnjem mesecu polno novic za Kotiček.

Za ta mesec se je pa naša Mirjam opogumila in napisala svoj prvi dopis v Kotiček. Poiščite ga. Pri naši igri je Mirjam Kekčeva sestra Tinka. Sicer pa Mirjam večkrat piše palčkom v Slovenijo, seveda po slovensko, ker palčki pod Triglavom angleško ne razumejo.

Vsem Kotičkarjem pošiljam najlepši pozdrav.

Anica, učiteljica

Misli, August, 1964

Moj atek

Moj atek je dober mož. On ve, kaj je dobro za mene. On dela težko in skrbi za vse. Vsako delo hoče, da je dobro narejeno. Atek bi rad videl, da bi bil jaz priden v šoli. Atek hoče, da bi moj brat Srečko dobil dobro delo in pomagal plačati hišo. Atek meni noče kupiti bicekelj, ker se boji nesreče. Jezen je, kadar jaz ali moj brat ne naredimo vse prav. Moj atek je najboljši mož na svetu.

Jožko Budin, Condell Park

Moj atek

Moj atek je prijazen in največkrat se smeje. Kakšenkrat se igra z mano in vse igre jaz dobim. Kadar pa reče, da je truden, se mi ne dopade in grem proč nezadovoljno. Ali potem že nekaj najdem, da se igrat. Moj atek tudi na vrtu koplje in sadi rožice. Rožice napravijo hišo lepo. Atek tudi da zajēkom jesti. Imamo Metko in Mihca in imamo tudi kanarčka Jakea. Atek gre delat in pride ob štirih domov. Ob petkih mi da nekaj denarja. Tak je moj atek.

Edita Logar, Condell Park

Moj oče

Moj oče je zelo lep, čeprav ima nekaj sivih las na glavi. Vedno je lepo oblečen. Njegovo vedenje je zelo lepo. Kadar sem v težavah, mi vedno pomaga, če le more. Zelo rad gleda opero na T.V. Včasih je tudi slabe volje.

Dario Babič

Slomškova šola Cabramatta

Izlet na sneg

Tudi za moj dopis naj se najde prostor v Kotičku, saj tudi jaz še spadam med "male". Vam bom napisala, kako je bilo na snegu.

Pred tremi tedni smo šli na planino, ki se imenuje Mt. Douna Bank. Tam pozimi večkrat leži sneg. Ker snega že več let nismo videli, smo šli z našimi priatelji na to planino. Moj bratec Marko in jaz se snega nisva več spominjala od doma. Tukaj ga pa nismo videli.

Ko smo šli od doma, sva se že naprej veselila, kako se bomo kepali in delali sneženega moža. Ko smo se peljali navzgor, je bil ob cesti sam gozd, pa brez snega. Le ko smo se peripeljali čisto pod

vrh, smo zagledali prvi sneg. Takoj je očka ustavil avto. Poskakali smo ven in brž na sneg. Vsi smo ga bili zelo veseli. Takoj smo se začeli kepati. To je bilo veselje!

Hoteli smo napraviti tudi sneženega moža, pa je bil sneg preveč zmrznjen. Potem smo šli na vrh planine. Od tam bi se videlo daleč na okrog, pa je bilo preveč megleno, burja pa silna. Zato smo šli brž dol in še nekaj časa skakali po snegu. Ker je bila burja prehuda in sneg preveč mrzel, smo se vsedli v avto in odpeljali domov. Tudi drugi ljudje so odšli kmalu s planine zaradi mraza. Lep pozdrav pošiljam vsem Kotičkarjem!

Mirjam Grandovec, Melbourne

ŽABICA IN ZAJČEK

ALI VESTE, OTROCI, kje je Mavrična dežela? Ne veste. Jaz tudi ne. Samo to vem, ker sembral v knjigah, da sta v Mavrični deželi živila žabica in zajček. Dežela je bila tako lepa, da se je v njej vse svetilo in bliščalo v najlepših barvah. Povsod je bila sama lepota, povsod je bila tudi sama sreča.

Ali res prav povsod? Povsod pa res ne. Kako je zašla v Mavrično deželo žabica, ne vem povedati. Vem pa, da je bila zelo nesrečna. To pa zato, ker je bila grda.

Bilo je v Mavrični deželi majhno jezero in iz njega so rasle lepe in prelepne vodne lilije. Med lilijsami je plavala žabica in skočila iz vode v velik cvet vodne lilije. Od tam je videla mnogo sveta. Vse okoli nje je cvetelo v najlepših barvah, v dresenih vejah nad njo so ptički čudovito lepo peli, pod njo v vodi so ribe in ribice veselo švigate sem in tja. Bolj ko je žabica vse to tiho opazovala, bolj je postalo žalostno njeno žabje srce. Potem je zagledala v mirni vodi pod seboj svojo podobo kot v ogledalu. Kar stresla se je od groze in milo je vzduhnila:

"Oh, oh, oh! Vse je tako lepo na svetu, samo jaz sem grda, grda. Hoditi ne znam, samo skačem lahko. Peti ne znam, samo kvakam, kadar odprem usta. Kaj sem rekla — usta? Ali so to usta? Grdo žrelo je, ki se odpira prav do vratu. O, kako sem nesrečna! Oh, oh, oh!"

Tako je stokala in jokala žabica, da so ji debele solze tekle iz oči in napravile cel studenček, ki je tekel v jezero.

Takrat je priskakal na breg jezera lahkonog zajček. Pogledal je, odkod izvira studenček, in je zagledal žabico. Vesel je bil, da jo vidi, pa je re-

kel:

"Dober dan, žabica, skoči dol in se z meno igraj!"

Žabica je odprla usta in zakvakala: kvak! To je pomenilo: Nočem.

Zajček se je začudil in je vprašal: "Pa zakaj nočeš?"

Žabica je samo odkimala. Zajček je prigoval:

"Le skoči dol, le, ljuba žabica. Dan je tako lep, sonce sije, ptički pojo, rožice in grmi cveto vse okoli, trava je tako lepo mehka. Pridi, boš videla, kako lepo se bova igrala."

Žabica je rekla; kvak, kvak, kvak, kvak! To je pomenilo: Bojim se, da se mi boš hudobno smejal, ko me boš od blizu gledal. Takole od daleč ne vidiš, kako strašno sem grda."

"O ti prismojena žaba!" je vzklikanil zajček. "Zakaj bi se ti smejal? Res imaš čudno velike oči, pa zato lahko toliko bolj vidiš, kako lep je svet v Mavrični deželi. Res imaš široka usta, pa zato lahko toliko več z njimi pogradiš, kadar si lačna. Res ne znaš hoditi, samo skačeš, zato se ti pa ni treba učiti telovadbe. Res ne znaš peti kot slavček, zato pa slavček ne more zaklicati: kvak, kvak, ha, ha!"

Žabici je bila zajčkova beseda tako všeč, da se je tudi sama posmejala. Zajček jo je pohvalil:

"Joj, kako si zdaj lepa, ko se smeješ! Prej si pa bila res grda, ko si imela tako kisel obraz. Skoči zdaj dol, pa se bova skupaj smejalna in igrala, da bo veselje."

Žabica je skočila iz cveta vodne lilije in se začela igrati z zajčkom. Nič več ni mislila na to, da je grda. Spoznala je, da je tudi ona lahko v Mavrični deželi — doma. — Kotiček.

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

Tel. za p. Valerijana: FA 7044

Službe božje

Sobota 15. avgusta (VNEBOVZETJE MARIJINO):

Sydney, St. Patrick — ob 6. zvečer.

Nedelja 16. avgusta (tretja v mesecu): Leichhardt (sv. Jožef) ob 10:30 (Popoldne romanje v Penshurst)

Nedelja 23. avgusta (četrta v mesecu):

Sydney (St. Patrick) ob 10:30

Villawood (Gurney St.) ob 10:15.

Nedelja 30. avgusta (peta v mesecu)

WOLLONGONG (katedrala)
ob 5. popoldne

Nedelja 6. septembra (prva v mesecu):

Blacktown (St. Patrick) ob 10:15

Croydon Park (St. John's) ob 10:30

POZOR BLACKTOWN:

Sv. maša za Slovence (in druge Slovane, če hočejo priti) je zdaj posebej v stari cerkvi, ki je takoj poleg nove, in sicer ob 10:15. Spovedovanje pred mašo v slovanskih jezikih, pa tudi v angleščini in nemščini kot doslej. Pridiga in oznanila samo slovensko.

Nedelja 13. sept. (druga v mesecu): Sydney (St. Patrick) ob 10:30.

POZOR WOLLONGONG!

Za ta mesec še velja, da je peta nedelja v mesecu vaša. Od septembra naprej bo pa "vaša" vsaka druga nedelja v mesecu: služba božja torej vsak mesec. Bo pa vedno tam in ob istem času kot dozdaj.

Tako bo že v septembru. Torej na svidjenje v nedeljo 13. septembra!

MOLITVENA ZVEZA ZA DOMOVINO

Svetovno Apostolstvo molitve ima nalogu ta mesec moliti: "Da bi v današnjih političnih razmerah vsi narodi v pravem moralnem redu in socialnem nauku katoliške Cerkve našli temelj za uspešen in miren napredek".

MOLITVENA ZVEZA za slovensko domovino dostavlja: Slovenija je pred zadnjo vojno že imela dobre temelje za svoj napredek, a komunistična revolucija je razvoj našega naroda postavila na popolnoma materialistične in brezverske temelje. To nas vodi v pogubo in počasno umiranje. Če hočemo svojemu narodu dobro, delajmo vztrajno in molimo za blagor domovine!

Naša skupna molitev v ta namen bo spet prvo nedeljo v mesecu — dne 6. septembra — popoldne ob 4. v kapelici sv. Frančiška v Paddingtonu. Prav lepo vabljeni.

SYDNEY in OKOLICA

ZA PRAZNIK MARIJINEGA

VNEBOVZETJA

ROMANJE V PENSHURST

V nedeljo 16. avgusta popoldne

S P O R E D :

2:30 procesija z rožnim vencem

3:00 pridiga v cerkvi

3:20 pete litanije M.B.

3:40 sv. maša z ljudskim petjem

Med pridigo in litanijami spovedovanje, med mašo sv. obhajilo.

D R U Ž A B N O S T

V dvorani čajanka in sklopitčne slike s potovanja dr. Mikula po Ameriki in Evropi

NA SVIDENJE!

DR. I. MIKULA NA MISIJONSKI POTI

Po službi božji v Blacktownu 2. avgusta je odšel proti zahodu. V načrtu je: V S.A. obisk Adelaidе in krajev Port Pirie, Port Augusta in Opalfieds (Andamooka). — Nato pride na vrsto W.A. s kraji: Kalgoorlie, Perth in še drugimi, če bodo okoliščine dovoljevale.

Po možnosti bo vse kraje obvestil o prihodu s pismi po pošti.

Misli, August, 1964

TUDI ROJAKI V VENEZUELI IMAJO "ROMANJA"

V Venezueli z glavnim mestom Caracasom je le nekaj stotin Slovencev. Njihov dušni pastor g. Janez Grilc izdaja zanje mesečnik z imenom ŽIVLJENJE. Je samo razmnožen na roko, kot so bile sprva tudi MISLI. V majski številki ŽIVLJENJA je bilo brati tako:

NAŠI PREDNIKI SO RADI ROMALL, polni žive vere. Niso pohiteli le na domača romarska svetišča; tudi v tujino so šli, da celo daljni sv. Jakob v Komposteli v Španiji jim je bil znan. Šli so na ta pota, da na slavnih božjih poteh molijo Boga, časte Marijo in prosijo za vse svoje dušne in telesne potrebe.

Tudi v Caracusu smo upeljali to navado — skromno sicer, a vendar — da pohitimo k Marijinemu oltarju in tam zapojemo Mariji na čast. Že dvakrat smo zapustili svojo kapelo in se zbrali pri Marijinem oltarju, da tam molimo. Zato tudi letos ne smemo izostati.

Pojdimo na to pot, pa četudi terja od nas žrtev. V življenju se ne smemo žrtvovati le za to kar je dobičkanosno, kar je rentabilno. Kdor le tako ceni in vrednoti življenje, pač ne živi popolnoma; živi le za snov in si jo stavi za cilj svojih trudov. Romanje ni ekonomsko rentabilno. Z njim so združene žrtve, sitnosti, napor, stroški.

Kljub temu kristjani radi romanjo. Čemu? Ker cenijo duhovne vrednote in koristi žrtev. Mogli bi reči, da prav zato, ker je z romanjem združen trud, gredo na to pot.

Tudi mi se bomo zbrali pri Mariji na romanju prav zato, ker še cenimo duhovne vrednote; ker še verujemo v duhovne vrednote. Morda nas vodi tudi sprememba nedeljske enoličnosti; a ta želja po novotariji ne sme biti za romanje odločilna, pač na želja združitve z Bogom.

Pred Marijinim oltarjem bomo zaključili šmarčno pobožnost in obnovili svoje krščansko preričanje ter pobožnost do Marije.

Pridi torej, slovenski katoličan, Marijin častilec! Pridruži se nam, da povečaš število in tudi sam duhovno bogatiš in se vrneš srečnejši. Tudi ti potrebuješ blagoslova Marijinega in njenega varstva. Se še spominjaš romanj doma? Lepa so bila. Skušaj s svojimi, zlasti otroci, če jih imaš, živeti nekaj podobnega ta dan ob Marijinem oltarju na Kalvariji v Caracusu.

N a m e n i n a š e g a r o m a n j a :

1) Da izpovemo svojo vero v Boga in duhovne vrednote;

2) Da prosimo bolj goreče ko navadno za svoje lastne potrebe;

3) S pogledom preko lastnih potreb bomo prošili s sv. Očetom za uspeh koncila in za mir v svetu.

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

K r s t i

Allan David Batič, Canley Vale, oče Angel, mati Silvia, r. Božič. Botrovala Albin in Greta Božič — 14. junija 1964.

Marcel Alojzij Pavlovec, Mt. Pritchard, oče Lozej, mati Yvonne r. Maier. Boter Franc Valenčič — 27. junija 1964.

Marija Ivana Filipič, Wentworthville, oče Alojzij, mati Ivana r. Rejc. Botra Jože in Zinka Grča — 4. julija 1964.

Terezika Kodrun, Bondi Junction, oče Franc, mati Marjeta r. Opec. Botrovala Mirko in Marija Ritlop — 12. julija 1964.

Silvana Juliet Virag, Kingsford, oče Julij, mati Elvira r. Tavčar. Botrovala Toni Damjan in Marija Tavčar — 12. julija 1964.

Peter Šarkan, Merrylands, oče Herman, mati Gizela r. Fenoš. Botrovala Stanko in Marija Golčman — 19. julija 1964.

P o r o k e

Franjo Valič, Polje-Ozalj, Hrvatsko in Jožefa Šilec od Sv. Jakoba v Slovenskih Goricah — 20. julija 1964.

Emil Lozej iz Vojščice, Slov. Primorje, in Emilia Cergol iz Slivja, S.P. — 27. junija 1964.

Emil Fabjančič iz Javorja, Slovensko Primorje, in Victorija Gregori iz Bazovice pri Trstu — 25. julija 1964.

Australiske Slovence

NEW SOUTH WALES

Concord. — Spet sem bral nekaj, kar je napisal p. Klavdij Okorn v Ameriki. Ko sem namreč poslal uredniku za SKLAD dva funta, mi je zahvalo vred poslal spet AMERIŠKO DOMOVINO. Tam piše p. Klavdij, da je kralj Samo pred smrtjo poklical tri sinove in jim dal prelomiti butaro šib. Ker nobeden ni mogel, je vzel posamezno šibo in tisto je vsak lahko prelomil. Potem je rekel Samo: Tako, vidite, bo z vami, če boste skupaj držali. Nobeden vas ne bo premagal: če se boste pa sprli in bo vsak po svoje vlekel, boste vsi tepeni. To je lep nauk, to je res, ni pa res, da je kralj Samo tako naredil. Saj niti ne vemo, če je imel Samo kakšne sinove in še tega ne vemo, če je bil Slovan. P. Klavdij je pozabil, da je gotovo nekoč bral Aškerčeve balado: Svetopolkova oporoka! Pa bom spet končal z besedami: No, pa brez zamere! — **Pepe Metulj**

Toronto. — Ni mi bilo všeč, da je med naštevanjem Finžgarjevih službenih krajev stalo na sedmem mestu — Ljubljana. Sicer je bilo v oklepaju zapisano (prisilna delavnica), pa to šele v "rešitvi" uganke, ni pa bil ta odgovor razviden iz uganke same. Jaz sem sam pri sebi ugibal, kako bi se daia uganka nastaviti za prisilno delavnico, namesto za Ljubljano, ker končno je tudi Trnovo v Ljubljani. Mislim, da se mi je posrečilo, zato pošiljam. V uganki bi moralo stati tako na sedmem mestu: Obsodili so ga na prisilna dela v Nicapolju, ki je malo znano mestu v Sibiriji. (Če pa takega mesta v resnici ni, ga je bilo treba narediti, kakor sv. Matija dela led, kadar ga ni. Saj ste tudi vas Terboha kar iz rokava potegnili.) — Lepo pozdravlja vdani Lojzast.

Homebush. — Prišel sem domov od pohajkanja, ki si ga privoščim po enkrat na teden, pa najdem na mizi poslani mi Finžgarjev roman Pod svobodnim soncem. Res sem ga nekoč že bral, pa sem imel veliko željo, da ga še kdaj dobim v roke In ta želja se mi je izpolnila. Takoj sem vzel knjigo in se zaprl v svojo sobo. Potem nisem imel

miru, dokler nisem vsega prebral. Seveda ni bilo časa vse v miru prebrati, pa sem imel knjigo pred seboj tudi med malico, čeprav me je mama kregala, in med potjo na delo sem se vsedel na klop v parku in bral. Saj sem prebral že nad 200 povesti, pa nobena mi ni bila tako všeč kot ta, ki opisuje trpljenje naših pradedov in njihovo hrabrost. Spoznal sem tudi razgledanost in pisateljsko moč rajnega Finžgarja, ki je s svojimi povestmi razveselil tisoče knjigoljubnih Slovencev in tudi drugih, saj ga berejo tudi drugi narodi v prevodih. Pozdrav vsem rojakom, ki boste moje vrstice brali.

— Zvonko Veliček.

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY (17 Louise St., Summer Hill)

v a b i n a

VESELI ZIMSKI VEČER

v soboto 15. avgusta ob 7.30
REDFERN TOWN HALL, 73 Pitt St.,
Redfern

Nastopil bo spet pevski zbor "ŠKRJANČEK"
pod vodstvom L. Klakočerja
Po programu prosta zabava
ODBOR SDS.

JULIJSKE UGANKE REŠENE

1. Beri, če znaš

V O li in kra v E in te leta — voli, in krave in teleta.

2. Poslano vprašanje

Ne pokopavajo jih, ker so že živi.

3. Zakaj je prikorakal po rokah?

Žena ga je vedno zmerjala, da prihaja z blatnimi čevljji in ji "posvinja" komaj poribana tla.

Rešitve poslali: Jože Grilj, Ivanka Piš, Janez Golnik, Nina Riška

NORFOLK OTOKI IN NOVA ZNAMKA

Janez Primožič

Članek je za 50letnico, odkar je skupina Norfolških otokov pod upravo Avstralije, in o priliki izdanja spominskih poštnih znamk z dne 1. julija 1964. — Pisec.

MENDA NE BO ODVEČ, ako se od časa ozremo po naši novi domovini in njej priključenih otočkih, ki jih upravlja bodisi v imenu Združenih narodov, bodisi na lastno odgovornost. Tako bomo bolje spoznali Avstralijo in se z njo spriznili.

Danes napravimo majhen izlet na otoke, ki so znani pod imenom Norfolk Island v Tihem oceanu.

Norfolk otoki — nekdaj imenovani tudi Otoki kaznjencev ali konviktov — ležijo samotno sredi morja nakako 1800 km severno-vzhodno od Sydneja in 1000 km severno-zahodno od najbolj severnega konca Nove Zelandije. Pripadajo Avstraliji od leta 1914. To je skupina otokov, ki merijo nekako 44 kvadratni km. Prebivalci so večinoma ribiči in majhni kmetje, vsega skupaj niti 1000 duš. Gospodarskega pomena otoki skoraj nimajo, toda preko njih teče velik pomorski kabel, ki veže Avstralijo z Združenimi državami Amerike.

V preteklosti ti otoki niso bili tako nepomembni, zakaj lep kos avstralske zgodovine se pričenja prav tam. Znano je, da so bili prvi beli naseljeni na avstralskih teh kaznjencih iz Anglije. Prva ladja jih je pripeljala v maju 1787 po številu 767. Poleg njih so bili seveda stražniki, ki s kaznjenci niso imeli lahkega posla. Na to, da bi se naselili v Avstraliji in postali njeni pionirji, niso mislili. Sydney je bil dolgo končni cilj za vse. Prvi guverner N.S.W. je začutil, da so med kaznjenci veliki nemirneži, ki jih ne bo mogel krotiti. Vesel je bil, ko se je ponudila priložnost, da odpošlje najhujše razgražače na norfolške otoke, ki do takrat sploh niso bili naseljeni.

Tako so se otoki spremenili v dosmrtno ječo britansko-avstralskih konviktov. Odvažali so jih tja leto za letom do 1813, ko je odpošiljanje kaznjencev prenehalo. Norfolški otoki so se izpraznili in ostali prazni do 1855. Tedaj se je pa celotno prebivalstvo sosednjega Pitcairn otoka preselilo na Norfolk, ker jim je prejšnji otok postal pretesn.

Danes so Norfolk otoki majhen paradiž z milim podnebjem, obilnim dežjem, brez tropičnih bolezni, kot je na primer malarija. Prebivalstvo se bavi z ribolovom in poljedelstvom in plačuje le malo davka. Njihovi pridelki se prodajajo na avs-

tralskih tržiščih. Ladje le redko pristajajo tam, pač pa redno letala z mnogimi letoviščarji, posebno v sezonskih poletnih mesecih. Nekdanja jetnišnica, kar so otoki dolgo bili, je zdaj priljubljena izletna točka.

Morda bi letošnja obletnica Norfolka šla komaj opažena mimo večine avstralskih prebivalcev, ne more pa kar tako mimo — filatelistov! Ko nas zanimajo nove znamke, nas zanima tudi povod, ki jih je poklical v življenje.

Tako smo v tem člančku obiskali Norfolk otoke, drugič pa morda skočimo kam drugam. Do takrat pa z Bogom in na svodenje.

IZ KRALJESTVA TISKANE BESEDE

“MEĐDOBJE” je znana redna publikacija Slovenske Kult. Akcije v Argentini. Imamo pred seboj njen VIII. letnik, št. 1-2. Prinaša bogato in zanimivo vsebino. Naj omenimo le: France Dolinar (Rim) objavlja globoko študijo o rajnem prelatu, velikem učenjaku, Francu Grivcu, ki je poznal sv. brata Cirila in Metoda kot komaj kdo. Dr. Tine Debeljak piše spomine na Finžgarja, kar bo še nadaljeval. Alojzij Gržinič razpravlja o novem Slovenskem pravopisu in strmi nad obilnostjo študija, ki je bil zanj potreben. Zorko Simčič piše PRIPISE K DNEVOM, Ruda Jurčec poroča o “Sodbi pred prelatom”. Vse je zares na višku pisateljevanja, pa na 112 straneh je še mnogo drugih zanimivih in poučnih prispevkov.

“KLIC TRIGLAVA”, politično neodvisen mesecnik, ki izhaja v Londonu v lastništvu Slovenske pravde, je bil do svoje 300. številke na roko razmnoževan. S to številko se je pa predstavil svetu tiskan in prav prikupno opremljen. Napoveduje, da se bo še “izboljšal” zato upa, da se bo tudi razširil in si pridobil novih naročnikov.

“LJUDJE POD BIČEM”, II. del, je v tisku v Argentini in bo kmalu na trgu, če pojde vse po sreči. Knjiga je med rednimi izdanji Sl. Kult. Akcije za tekoče leto. Ostala izdanja so: Meddobje (6 številk), “Eseji” dr. Komarja in literarni vestnik GLAS. Celoletna članarina SKA je 7 funtov za broširana izdanja.

SPOMINI POLKOVNIKA VAVHNIKA se tiskajo v Argentini v založbi Svobodne Slovenije. Pravijo, da bodo tako zanimivi.

SKOZI LUČI IN SENCE je naslov knjige s 360 stranmi, ki jo je spisal Ruda Jurčec in je izšla 1. avgusta v Argentini v založbi pod imenom BARAGA. Več nam o njej še ni znano.

AKCIJA ZA SLOVENSKI DOM V SYDNEYU

"JAVEN POZIV SLOVENCEM V SYDNEYU", ki ga je dal v letošnje februarske MISLI rojak **Vinko Ovijač**, le ni izvenel popolnoma v prazno. Seme njegove besede je sicer počasi poganjalo, končno so se le prikazale iz ne preveč rodovitne zemlje prve zelene bilke.

Kljub vsemu je treba priznati, da veliki večini rojakov ugaja misel: Zbirali se bomo pod **lastno streho**, pod njo bomo prirejali igre, koncerte, zabave in tako naprej. In se je zgodilo, da se je Vinkevam zamisli oprijelo neko število rojakov in rojakinj, ki so z njim skupaj organizirali akcijski odbor za zbiranje darov v ta namen. Vsi so se povezali z obstoječim Slovenskim društvom in se z njim domenili za enotni postopek pri akciji.

Akcijski odbor je razdal, oziroma razposlal po pošti, med rojake veliko število pisem s ponovnim pozivom in primernimi pojasnili. Tako so rojaki v Sydnu in bližnji okolici že poučeni o obstoju akcijskega odbora in poznajo ljudi, ki ga sestavljajo. Vedo tudi, kako si odbor skuša pridobiti zupanje rojakov, kar je vsaj v začetku eden najbolj nujnih pogojev. Lahko so uvideli, da je vsaka vsota, ki bi jo dali, krepko zavarovana.

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

vabi na prireditvev

"OČETOVSKI DAN"

v soboto 5. septembra ob 7:30

REDFERN TOWN HALL,
73 Pitt St., Redfern

Nastopili bodo otroci Slomškovih šol.
Dvorana odprta ob 7.

Po programu prosta zabava ob godbi.

ODBOR SDS.

Verjetno bo kljub vsemu še veliko pomislekov. S tem ni nič narobe — tudi ljudje, ki sestavljajo akcijski odbor, niso začeli brez mnogih pomislekov. Končno so se pa le odločili in stopili na plan. Tudi od drugih rojakov ne pričakujemo, da bi na omenjena pisma kar brž začeli pošiljati — stotake. Zato imamo načrt, da bodo člani akcijskega odbora še osebno obiskovali rojake in jih pridobivali za stvar Vsak se bo pravilno legitimirall s pooblaštilom in bo sposoben pojasnjevati in razblinjati morebitne še nadaljnje pomiske. Prepričani smo, da boste agitatorje povsod prijazno in dobrohotno sprejeli.

V spodbudo rojakom naj bodo tu navedeni prvi temeljni kamni, prvi darovi, ki so že v blagajni akcijskega odbora: £ 50 Vinko Ovijač, po £ 20 Alfred Brežnik in Rudi Brežnik, £ 10 Marija Ovijač, po £ 5 Jože Čuješ in Marija Kecelj. Prva podлага je torej že položena — drugi pa krepko dolagajte! Vseh oči bodo uprte v rast te začetne vsote.

Naj pripomnem, da je Slov. društvo odločilo: Od že napovedane **prireditve v soboto 15. avgusta** v Redfern Town Hall pojde ves dobiček za Slovenski dom. Če povem, da bodo na tej prireditvi **ponovno nastopili s svojim prelepo uspelim koncertom naši ŠKRJANČKI**, ne more biti dvoma, da bo ste rojaki napolnili dvorano do zadnjega kotička. Na svidjenje! — **Rudi Brežnik.**

TUDI IGRA SE JE DOBRO OBNEsla

PEVSKI ZBOR, IGRALSKA DRUŽINA, godeci, šolska mladina, akcijski odbor za DOM in ne nazadnje: plesalci — saj nas kar zasipajo s prireditvami! In ljudje radi prihajajo. Bolj in bolj pogosto slišimo: Dvorana je bila premajhna...

"Skoraj" premajhna je bila tudi dvorana ob cerkvi v Paddingtonu v soboto 1. avgusta ko, smo bili povabljeni na igro: ZARADI OREHA. So pa igralci tudi res dobro napravili. Igra v treh dejanjih, vendar primeroma kratka. Pohvala ji velja že zaradi tega, ker so bili presledki izredno kratki. Oder za to igro prav primeren, zato je tudi scenerija mogla biti posrečena. Kljub tesnemu prostoru so se nastopajoči gladko in naravno gibali, saj druge igra ni ravno zelo zahtevna. V glavnem so jo vsi zadovoljivo odigrali in "skoraj" polna dvorana jim je dala zaslужeno priznanje. Naj bo omenjena še "nevihta", ki je med grmenjem in bliskom oreh podrla, bila je "skoraj" kot Bogu samemu ukradena. — Režiserju in vsem nastopajočim iskrene čestitke, pa brez dostavka "skoraj!" — EDEN za vse.

KONJI LIPICANCI IZ PIBRA NA ŠTAJERSKEM

O ŽREBCIH LIPICANCIH, ki nastopajo na Dunaju pred številno publiko v sijajni dvorani "španske jezdne šole," ima READER'S DIGEST za julij 1964 zanimiv dolg članek. Amerikanec Frederic Sondern Jr. z največjim navdušenjem pripoveduje, kako lepi konji so to, kako razumni, kako čudovite spremnosti razkazujejo pri svojih nastopih. Pove, da so to žrebcii lipicanci — "Lipizzaner stallions" — zaman pa čakaš, da bo povedal kaj o Lipici na slovenskem Krasu, odkoder ti konji prav za prav izvirajo in so dobili svoje poimenovanje. Pač pa beremo o njihovem izvoru naslednje:

"Kakih 25 lipicanov pride na svet vsako leto v žrebčarni, ki jo vzdržuje dunajska jezdna šola v kraju PIBER visoko v štajerskih gorah v Avstriji. Izmed teh izberejo najboljše" . . . itd.

Skoraj istočasno s tem člankom v Reader's Digest so dospele novice iz Slovenije, da je slavna žrebčarna v Lipici — v likvidaciji. Sedanje oblasti v naši domovini niso mogle najti pravega pomena v obstoju te žrebčarne. Po njihovem mnenju je ta ustanova nekak ostanek iz fevdalnih časov, ki so se preživeli in jih je treba spraviti s poti. Ker so lipicanci znani daleč po svetu in so nastopali na olimpijadah, v filmih in tako naprej, bi človek mislil, da ni bilo take sile in potrebe za ukinitev te znamenosti v vasi Lipica pri Sežani. Ko se Slovenija toliko trudi za porast turizma, bi pač Lipico lahko napravili za privlačno točko tujim obiskovalcem. Toda oblast je oblast in Slovenija je po njeni volji izgubila veliko znamenitost.

Kaj se je zgodilo z ondotnimi konji?

Ker so živelii in se "šolali" za šport in sijajne nastope na prireditvah, za kako vpriego niso bili kaj prida sposobni. Kolikor dandanes konji sploh še pridejo v poštov za prevažanje in ježo, so lipicanci s svojo snežno belino kar prelepi za kako tako uporabo. Gosposkih kočij in jahačev pa v avtomobilskih časih ni več. Torej kam s konji?

Poročila pravijo, da so jih po večini prodali mesarjem v Italijo po 200 lir žive teže in ti so iz njih napravili — salame. Iz tega se da sklepati, da slovenski mesarji ne bi znali napraviti tako dobrih salam kot laški, kali? Vendar pa do zadnjega vsi lipicanci niso šli k mesarjem. Neko število, seveda najbolj odlične med njimi, je rešila — Avstrija. Kupila jih je za svojo dunajsko "špansko" jezdno šolo — če je tudi tem bila cena po 200 lir žive teže, ni povedano — in jih poslala v svojo žrebčarno PIBER na gornje Štajersko. Pa še močno vzne-mirila se je, namreč Avstrija, nad neromantičnim koncem slovenskih lipicanov v laških mesnicah. Po pisanku avstrijskih časopisov bi bila Avstrija pripravljena lipicance reševati še iz kremljev laških mesarjev, pa menda je bilo že prepozno.

Zdaj ne preostane drugega, počakati moramo, da vidimo, kako dolgo bodo članki v kakem Reader's Digestu in podobnih svetovnih publikacijah še pisali v lipicancih — "Lipizzaners" — preden jih zamenjajo s "piberčanah", kar se bo morda v angleščini bralo: "Piberaners".

GRAMOFONSKE PLOŠČE SLOVENSKE PESMI

Poje pevski zbor TRIGLAV v Melbournu

Dve plošči, vsaka stane £ 2-0-0

I. — Sinoči je luštna noč bila — Pobratimija — Kaj ti je, deklica — Vinček moj — Dekle na vrtu — Briška — Od Celja do Žalca — Klic Triglava — Orkester.

II. Regiment — Kako bom ljubila — Furmanska — Ne tožim — Peklenski večer — Hišica ob cesti — Gor čez jezero — Angelček varuh moj — Rasti, rožmarin — Slišala sem ptičko pet — Orkester.

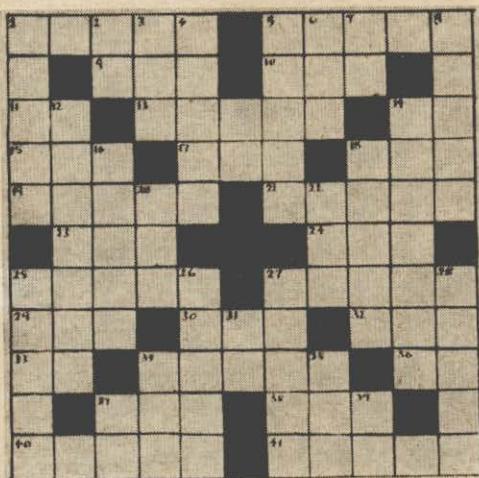
Plošče dobite pri p. Baziliju v Kew, v Slov. Domu in pri Vladu Trampušu: 17 Birchwood Ave., Fawkner, Vic.

V Sydney pri p. Valerijanu v Paddingtonu

Za nakup se priporoča zbor TRIGLAV

K R I Ž A N K A

Mirko Cuderman

Vodoravno

- 1 žensko ime, slavno v Melbournu
- 2 mesto v Sloveniji
- 9 lep (zlasti o otroku)
- 10 mesto Nove Gvineje
- 11 števnik
- 13 vas na Notranjskem
- 14 začetnici duhovnika v Kew
- 15 del obraza
- 16 električna merska enota
- 18 videti (angl.)
- 19 riskira
- 21 okrasiti (angl.)
- 23 očka
- 24 kratica v fiziki

- 25 (on) števili
- 27 priimek predsednika v Melbournu
- 29 kalup
- 30 nasprotje vojni
- 32 nadav
- 33 ali (angl.)
- 34 hitro
- 36 radijska postaja v VIC.
- 37 svojilni zaimek
- 38 neslovenska črka
- 40 božji krilatec
- 41 širok, postaven

Navpično

- 1 zastopnik, prodajalec
- 2 predlog
- 3 bivši vladar
- 4 pokrajina v Španiji
- 5 (dva) poljedelca
- 6 bolezen
- 7 ploščinska mera
- 8 vsem dostopen, očiten
- 12 uvajalec novotarij
- 14 goduje 20. avgusta
- 16 delo na polju
- 18 pritok Save
- 20 gozdic
- 22 Bogu (lat.)
- 25 znamka avtomobila
- 26 posteklina, lošč
- 27 ni več živ
- 28 nabasan, natolčen
- 31 kraj pod Krimom
- 34 svetopisemski očak
- 35 del obraza
- 37 znamka avtomobila
- 39 kratica slov, organizacije

Snažne lepe sobe z vso postrežbo za izletnike, kopalce, letoviščarje.

"BLUE WATERS"

gostišče med Sydneyem in Palm Beachem
Izborna kuhinja, bus pred poslopjem,
do prodajelen 3 minute.

1687 Pittwater Road, Mona Vale.

Tel. XX 3626

Priporoča se H. Stanojkovič

POZOR! POTUJETE v RIM — ITALIJO?

Prenočišče, hrana, ogled Rima itd., vse te skrbi bodo odveč, če se boste obrnili na:

HOTEL — PENZION BLED

Via Statilia, 19 — Telefon 777-192 - Roma
Sse priporoča in pozdravlja, Vaš rojak

VINKO A. LEVSTIK

Irezite in shranite!

— Pišite nam za cene in prospekt!

POTREBUJETE KAKŠNO USLUGO? Hitro, zanesljivo in zmerne cene!

- ČE HOČETE KAJ POSLATI V DOMOVINO, vse tehnične predmete, kot hladilnike, televizorje, pakete brez carine itd.
- SLOVENSKI FANTJE: ako se želite spoznati z dekleti iz domovine, pišite za ponudbe s slikami, možna poroka preko zastopnika v Jugoslaviji, prihod Vašega dekleta ali sorodnika v Avstralijo.
- ČE ŽELITE NAROČITI SLOVENSKE GRAMOFONSKE PLOŠČE, knjige, časopise in slovarje.
- POŠILJAMO DENAR, IZPLAČILO v 10-15 dneh po prejemu čeka. To je na hitrejši način.
- ČE ŽELITE KAJ PRODATI ALI KUPITI v domovini in sploh v Evropi: hišo, posestvo itd.
- POŠILJAMO ZDRAVILA iz vseh evropskih držav in iz Amerike v domovino.

Za vse tovrstne usluge pišite in zahtevajte ponudbe!

TONY GARBajs

Finkenstrasse 10

5602 — LANGENBERG/Rhld. — WEST GERMANY

NAKUP ALI PRODAJA NEPREMIČNIN

zemljišč, hiš, stanovanj (Home Units).

Priporoča se vam tvrdka

H. A. SISASK

830 Anzac Pde., Maroubra Junction

Tel.: 34 — 7038

Vaš rojak JANEZ KLEMENČIČ vam bo rad pomagal in v domačem jeziku razložil vse zapletenosti nakupa in prodaje.

Po uradnih urah ga lahko kličete

po telefonu: 51-1194

Odprto tudi ob sobotah in nedeljah.

DARILNE POŠILJKE

živil in tehničnih predmetov (bicikle, motocikle, mopede, radijske in televizijske aparate, frižiderje itd.)

ZA SVOJCE V DOMOVINI

pošilja tvrdka

Stanislav Frank

C I T R U S A G E N C Y

74 ROSEWATER TERRACE
OTTOWAY, S.A.

Telefon: 4 2777

Telefon: 4 2777

SOLIDNOST — POPOLNO JAMSTVO

— BRZINA —

SO ZNAČILNOSTI NAŠEGA POSLOVANJA

Dr. J. KOCE

37 HEIDELBERG RD., CLIFTON HILL, MELBOURNE, VIC.

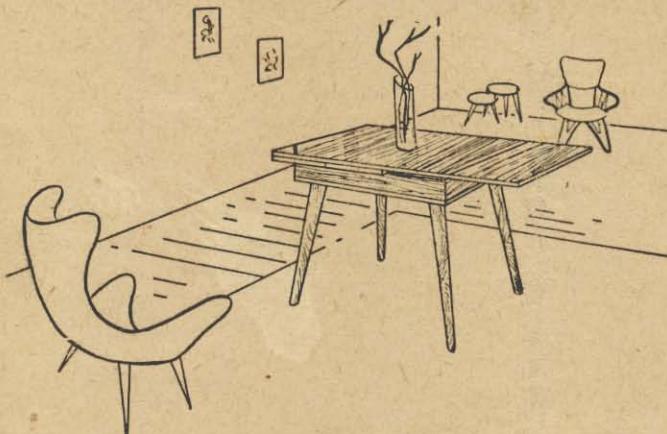
Tel. 48-6759

1. ČE HOČETE ZAJAMČENO, SOLIDNO IN HITRO POSTREŽBO GLEDE DARILNIH POŠILJK Z ŽIVILI, ZDRAVILI IN TEHNIČNIMI PREDMETI (RADIO APARATI, MOTORNIMI KOLESI, BICIKLI ITD.)
2. ČE HOČETE DOBITI SEMKAJ SVOJO ZAROČENKO, SORODNIKA ITD. POVDAJAMO, DA IMA DR. KOCE PO TUKAJSNIH ZAKONSKIH PREDPISIH PRAVICO DAJATI INFORMACIJE GLEDE VPOKLICA OSEB V AVSTRALIJO.
3. ČE HOČETE PRAVILNE PREVODE SPRIČEVAL, DELAVSKIH KNJIŽIC, PO-OBLASTIL, TESTAMENTOV ITD. PRODAJAMO SLOVARJE IN VADNICE ANGLEŠKEGA JEZIKA.

Zastopnik za N.S.W. Mr. R. OLIP, 65 Moncur St., Woollahra, N.S.W.
Tel. 32-4806

Zastopnik za Viktorijo. Mr. J. VA H, 2 Kodre Str., St. Albans, Vic.
Tel. 65-9378.

HOLROYD FURNITURE CO.,
403 GUILDFORD ROAD, GUILDFORD

POPUST IN LAHKI POGOJI ZA ODPLAČEVANJE NA OBROKE.
REDNA POSTREŽBA, POPOLNO ZADOVOLJSTVO.
Kadar kupujete pohištvo, obrnite se na nas.

Tel.: 632-9951

BOGATA IZBIRA:

Jedilne sobe
Ure vseh vrst
Spalne sobe
Televizijski in tračni aparati
Igrače vseh vrst
Namizni prti in prtiči
Aparati za britje in striženje

Aparati hladilni in sušilni
Linoleji vseh vrst
Božje slike in kipi
Importirane brušene vase
Naslonjači in ležalni stoli

Preproge in zavese
Otroške postelje in vozički
Radijski in gramofonski aparati
Sprejemne in samske sobe
Električni lustri in svetilke
Kuhinjske omare, mize in stoli